

BIJLAGENRAPPORT

Ruimte voor een projectplan?

Een praktijkgericht juridisch onderzoek naar de gewenste toepassingswijze van artikel 5.4 lid 6 Waterwet

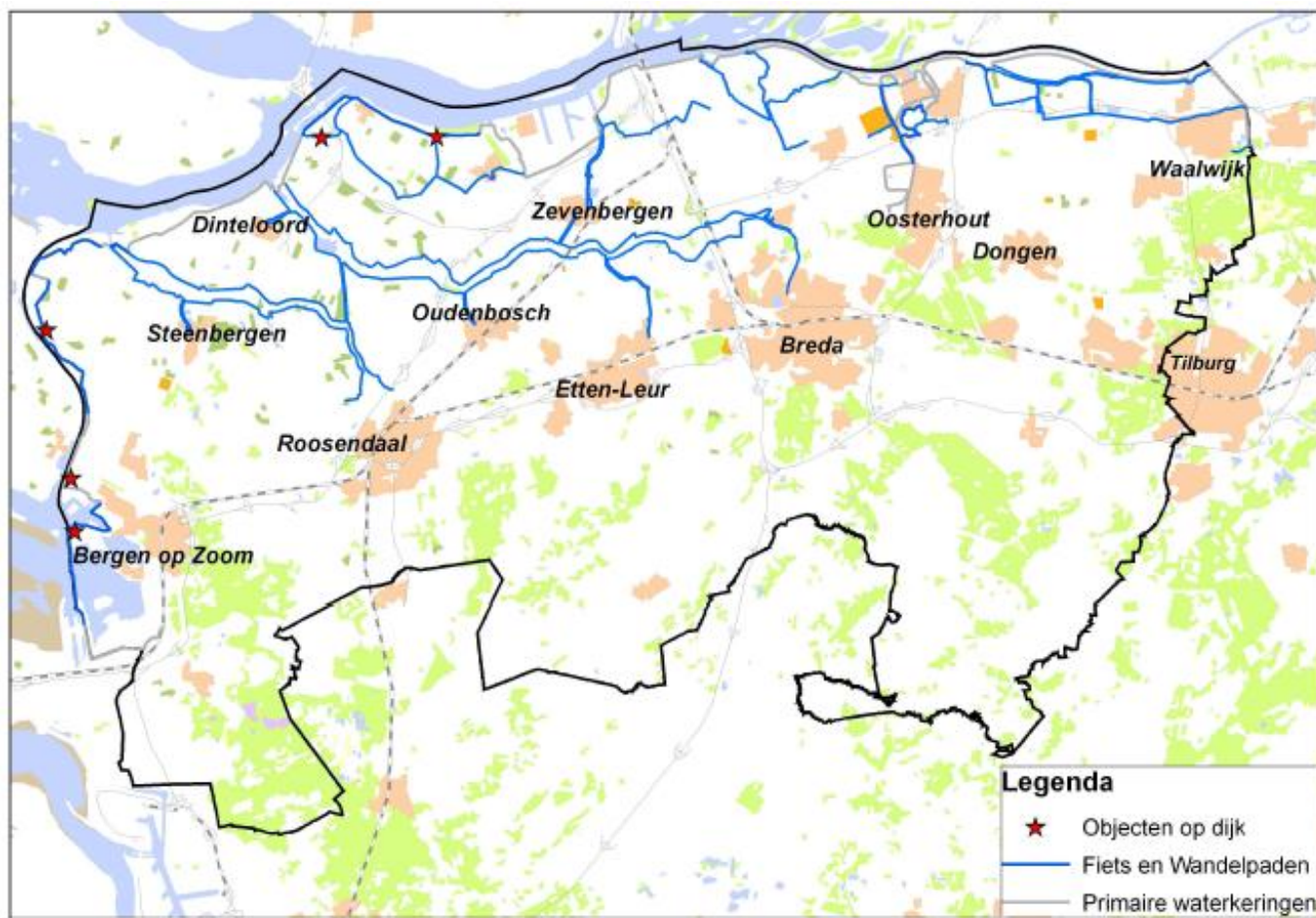

Naam:	L.C. Rovers
Studentnummer:	2056041
Opleiding:	Juridische Hogeschool Avans-Fontys, Tilburg
Periode:	Afstuderen E3 & E4
Stagedocent:	mr. P. van Harten (1) mr. R. Ligtoet (2)
Organisatie:	Waterschap Brabantse Delta
Stagebegeleider:	mr. R. Klerks
Plaats en datum:	Breda, 1 juni 2015

Inhoudsopgave

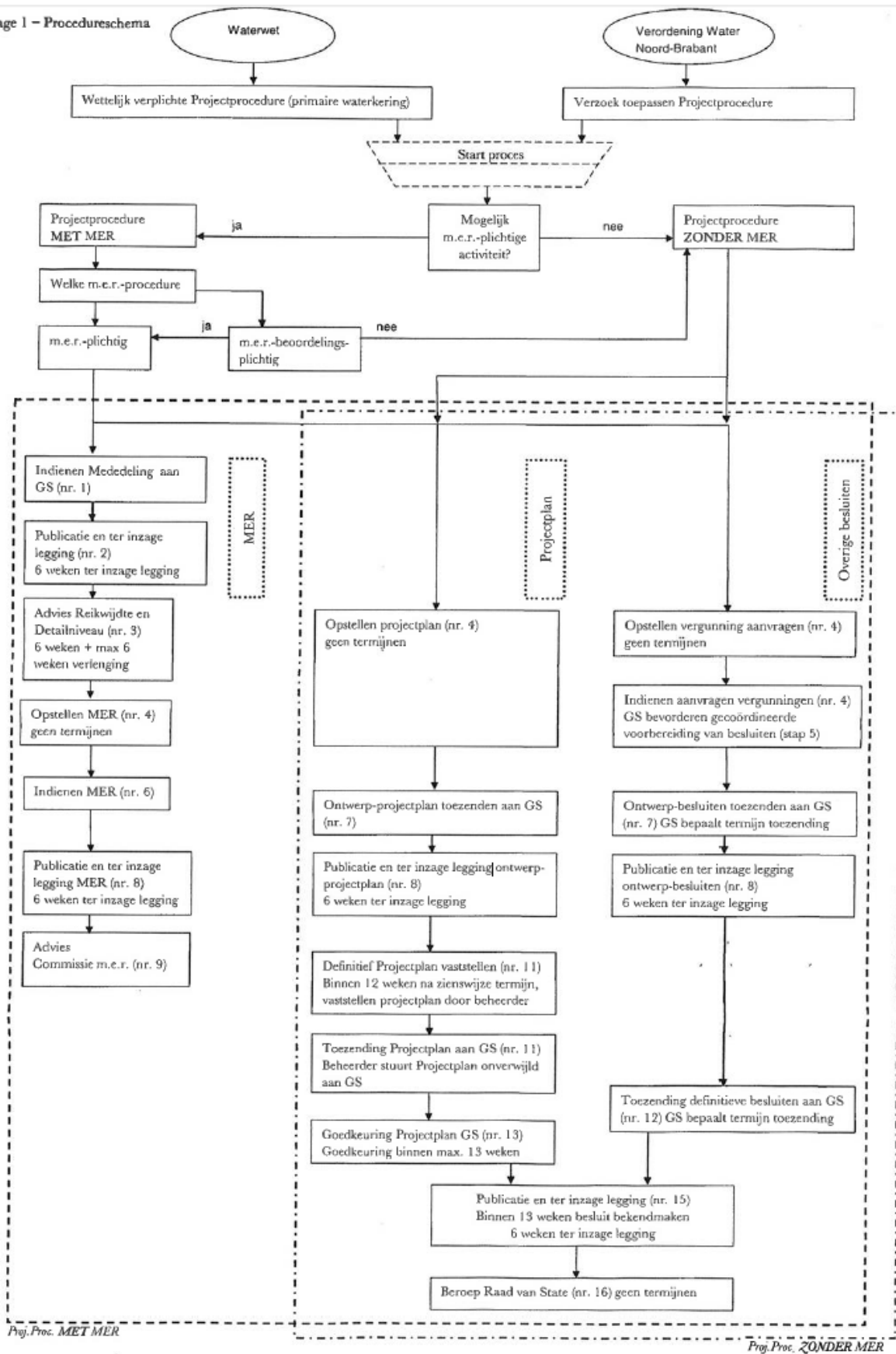
Bijlage A:	Beheergebied waterschap Brabantse Delta	3
Bijlage B:	Projectprocedure Waterwet	4
Bijlage C:	Vorbereidingsprocedure inpassingsplan	5
Bijlage D:	Coördinatieprocedure Wet ruimtelijke ordening	6
Bijlage E:	Coördinatiebesluit Volkerak-Zoommeer	7
Bijlage F:	Gespreksverslag Programmadirectie Ruimte voor de Rivier	9
Bijlage G:	Waterkeringen Volkerak-Zoommeer	12
Bijlage H:	Benedenrivierengebied	13
Bijlage I:	Gespreksverslag projectteam Brabantse Delta Volkerak-Zoommeer	14
Bijlage J:	Waterbergingsplan Volkerak-Zoommeer	16
Bijlage K:	Plan Waterveiligheid Volkerak-Zoommeer	34
Bijlage L:	Gespreksverslag jurist Volkerak-Zoommeer	39
Bijlage M:	Gespreksverslag medewerker Vergunningen Volkerak-Zoommeer	42
Bijlage N:	Ligging Overdiepse Polder	43
Bijlage O:	Gespreksverslag projectleider Overdiepse Polder	44
Bijlage P:	Gespreksverslag vergunningverlener Overdiepse Polder	45
Bijlage Q:	Dijkverleggingsplan Overdiepse Polder	47
Bijlage R:	Coördinatiebesluit Overdiepse Polder	51
Bijlage S:	Gespreksverslag waterschap De Dommel	55
Bijlage T:	Gespreksverslag de heer F. Groothuijse	56
Bijlage U:	Contact jurist provincie Noord-Brabant	63
Bijlage V:	Vorbereiding projectplan intern	64
Bijlage W:	Rolverdeling projectplan afdelingen waterschap Brabantse Delta	65
Bijlage X:	Organogram waterschap Brabantse Delta	66
Bijlage Y:	Gespreksverslag jurist projectplan Amer-Donge	67
Bijlage Z:	Goedkeuringsbesluit projectplan Amer-Donge	70

Bijlage A: Beheergebied waterschap Brabantse Delta

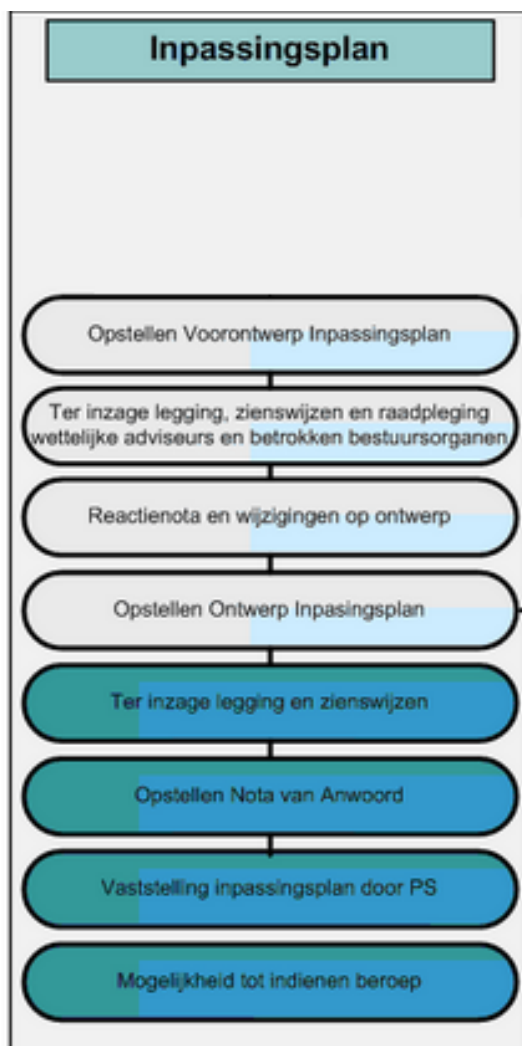

Bijlage B: Projectprocedure Waterwet

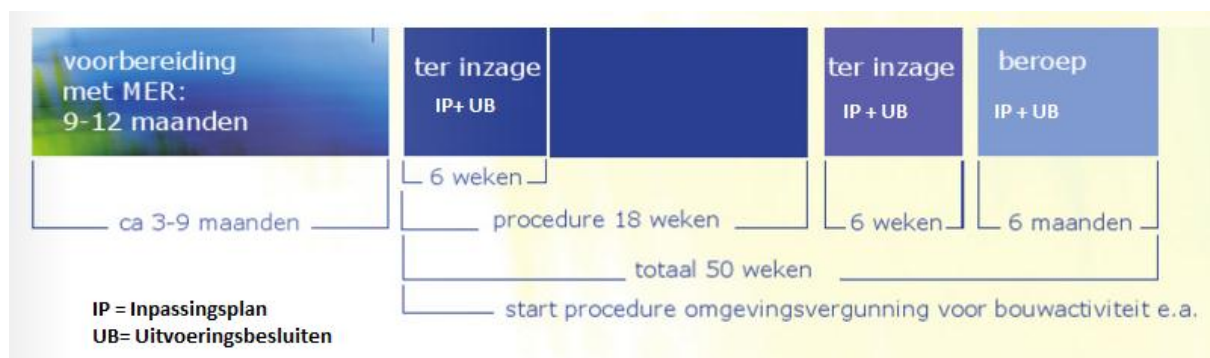
Bijlage 1 – Procedureschema

Bijlage C: Voorbereidingsprocedure inpassingsplan

Bijlage D: Coördinatieprocedure Wet ruimtelijke ordening

Besluit tot toepassing van de rijkscoördinatieregeling

1 oktober 2009

Nr. CEND/HDJZ-2009/986 sector I&O

De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,

Gelet op artikel 3.35, eerste tot en met derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening;

Besluit:

Artikel 1

1. Voor elk van de maatregelen Ontpoldering Noordwaard, Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld en Berging op het Volkerak Zoommeer wordt een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.28 Wet ruimtelijke ordening vastgesteld.
2. De voorbereiding en bekendmaking van het in het eerste lid bedoelde inpassingsplan wordt gecoördineerd met de voorbereiding en de bekendmaking van de in bijlage 1 bij dit besluit aangeduide besluiten.
3. De voorbereiding en bekendmaking van de in bijlage 2 bij dit besluit aangeduide besluiten wordt gecoördineerd.

Artikel 2

Voor de maatregel Dijkteruglegging Lent wordt de voorbereiding en bekendmaking van de in bijlage 1 en bijlage 2 bij dit besluit aangeduide besluiten gecoördineerd.

Artikel 3

De Minister van Verkeer en Waterstaat wordt aangewezen als de Minister bedoeld in artikel 3.35, tweede en derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening.

Dit besluit zal met bijlagen en toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
J.C. Huizinga-Heringa.*

BIJLAGE 1

- Vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken;
 - Vergunning op grond van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
 - Vergunning of projectplan op grond van de Waterwet
 - Vergunning op grond van de Ontgrondingenwet;
 - Vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998;
 - Ontheffing op grond van de Flora- en faunawet;
 - Vergunning op grond van de keur van het waterschap;
 - Omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
 - Besluit op grond van de Wet inrichting landelijk gebied;
- evenals overige toestemmingen of ambtshalve besluiten bij of krachtens deze wetten, of keur om uitvoering van de maatregelen mogelijk te maken.

BIJLAGE 2

- Beschikking op grond van de Wet bodembescherming naar aanleiding van een melding;
 - Vergunning op grond van de Wet milieubeheer;
 - Toestemming op grond van het Activiteitenbesluit;
 - Toestemming op grond van het Besluit bodemkwaliteit;
 - Vergunning op grond van de Grondwaterwet;
 - Ontheffing op grond van de Boswet;
 - Kapvergunning op grond van de Kapverordening;
 - Aanlegvergunning op grond van de Wet ruimtelijke ordening;
 - Bouwvergunning op grond van de Woningwet;
 - Sloopvergunning op grond van de Bouwverordening;
 - Toestemming op grond van het Binnenvaartpolitiereglement;
 - Wegenvergunning op grond van de Wegenverordening;
 - Ontheffing op grond van de Algemene plaatselijke verordening;
- evenals overige toestemmingen of ambtshalve besluiten bij of krachtens deze wetten, algemene maatregelen van bestuur, verordeningen of keur om uitvoering van de maatregelen mogelijk te maken.

Bijlage F: Gespreksverslag Programmadirectie Ruimte voor de Rivier

Utrecht, 1 maart 2015

Ruimte voor de rivier is een rijksprogramma en is vastgesteld door de toenmalige minister van VROM. Het programma is op rijksniveau vastgesteld, maar wordt decentraal uitgevoerd. Ruimte voor de rivier is een planologische kernbeslissing (deel 4). Deze PKB bestaat uit allerlei projecten (plannen waarover een besluit genomen dient te worden) die er voor moeten zorgen dat de waterstand daalt op een bepaald punt en dat de ruimtelijke kwaliteit verbetert. Het was de bedoeling dat dit programma binnen 9 jaar uitgevoerd werd. Toen is er voor gekozen om een programmadirectie voor Ruimte voor de rivier in het leven te roepen bij Rijkswaterstaat. Je had er voor kunnen kiezen om de regionale diensten de projecten te laten uitvoeren die in dat gebied gelegen waren, maar dat was te veel werk en het was niet de bedoeling de PKB te versnipperen over 2/3 regionale diensten. De programmadirectie had in eerste instantie een opbouw dat er een onderdeel Ruimte voor de rivier was en een onderdeel RWS projecten. RWS Projecten zou in eerste instantie de uitvoering doen, maar omdat in de PKB stond dat de uitvoering samen gedaan moest worden met de centrale overheden werd daarvoor gekozen. Programmadirectie Ruimte heeft met decentrale overheden contracten gesloten om planstudies te doen. Zo heeft provincie Noord-Brabant de planstudie gedaan voor pip OP en voor rip WVZM heeft het rijk zelf de planstudie gedaan. Waterschap Brabantse Delta voert uit. De programmadirectie had in eerste instantie puur als doel de opdracht te verlenen en de plannen te toetsen. Dit alleen bleek niet voldoende waardoor het ook moest gaan faciliteren en ondersteunen. Daarom zijn RWS projecten en Ruimte voor de rivier weer samengevoegd. Bij pip OP heeft de provincie opdracht gegeven aan het waterschap om uit te voeren en bij rip VZM het Rijk. Het opstellen van de inpassingsplan wordt vaak gedaan door stedenbouwkundige bureaus. Rip VZM heeft RHO opgesteld met een begeleidingscommissie vanuit het ministerie. Dat inpassingsplan werd ook weer door het ministerie getoetst en vervolgens door de minister vastgesteld.

Hoe moet 5.4 lid 6 Wtw geïnterpreteerd worden? Valt de verplichting/bevoegdheid/beide weg om een projectplan vast te stellen.

- Bij de dijkteruglegging Lent werd een soortgelijke vraag gesteld. Professor Helena van Rijswijk (Universiteit van Utrecht) heeft daaromtrent geconcludeerd dat een waterschap wel een projectplan zou mogen vaststellen. Het rijk is, ik citeer, 'zo arrogant' deze wetsbepaling imperatief te lezen en toe te passen. De ratio van de wetgever is om dublures te voorkomen en als een waterschap toch een projectplan vaststelt en gebruikt maakt van de bevoegdheid, behoudt je deze dublures.

Maar is er sprake van doublure in procedures? Beide plannen worden vanuit een andere achtergrond opgesteld?

Een projectplan heeft doorwerking in de ruimtelijke ordening en daarnaast zou je nog het ruimtelijke ordeningsplan zelf hebben. Op die manier zouden er twee plannen in hetzelfde spoor vastgesteld worden. Bij de tracéwet had het meer voor de hand gelegen een soortgelijke bepaling op te nemen aangezien een inpassingsplan en een tracébesluit beide ruimtelijke plannen zijn. Wenselijker was geweest als de wetgever had gezegd dat wanneer een inpassingsplan wordt vastgesteld een projectplan verplicht mee gecoördineerd moet worden. Want de optie waarvoor ze nu hebben gekozen ontstaan er problemen in de

besluitvorming. Bepaalde onderdelen uit het projectplan borgen in een inpassingsplan is mogelijk, maar lang niet allemaal.

Vaak worden in de toelichting nog projectplanonderwerpen geregeld, maar dit is niet juridisch bindend, waarom?

In de toelichting regel je niets. Het ruimtelijk besluit bestaat uit regels en een verbeelding. De toelichting is nooit bindend. Wat je in een ruimtelijk besluit wel kan regelen is het ruimte beslag van een waterkering. Ook kan de vorm nog geregeld worden (doorsnede). Dit is bij rip VZM overigens niet gedaan. In een projectplan regel je bijvoorbeeld ook de bekleding (gras/steen) van een waterkering. Deze onderwerpen lenen zich niet voor een ruimtelijk besluit en kun je daar niet in kwijt. Wat in de praktijk vaak het geval is, is dat deze onderwerpen opgenomen worden in een plan behorende bij de toelichting op het ruimtelijk besluit. Dit plan is geen besluit volgens de Awb, maar een onderzoeksrapport behorende bij de toelichting en niet meer dan dat. Mensen kunnen op een ontwerp besluit hun zienswijzen naar voren brengen en dat kunnen ze ook op dit rapport. Over dit rapport mogen zij hun mening uiten ook al is het geen onderdeel van het besluit, maar in beroep kunnen ze dat niet. Het rapport is geen appellabel onderdeel van het besluit en daar zit een manco. De ligging en vorm van de dijk kun je nog wel appellabel maken.

Waarom is het bestemmingsplan niet opgenomen in lid 6?

De gemeente is een overheidslichaam van dezelfde rangorde als een waterschap. Het is niet de bedoeling dat een gemeente de macht krijgt over wat een waterschap moet doen terwijl het overheidslichamen van hetzelfde niveau zijn.

Hoe borgen?

Er is een dijkverleggingsplan opgesteld bij toelichting op pip OP. Deze zal Brabantse Delta moeten hebben, maar in het plan in hier geen ruimte voor.

In de planregels kunnen de afmetingen geregeld worden (rijksinpassingsplan Ontpoldering Noordwaard). In het kader van dit plan worden kades aangelegd en in het rijksinpassingsplan staat beschreven wat de afmetingen zijn van die kades.

Bij inpassingsplan Hagestein Opheusden zijn de technische aspecten wel ruimtelijk geregeld. In dwarsprofielnummer 55 is zelfs het materiaal opgenomen. Deze dwarsprofielen maken wel onderdeel uit van het besluit (verbeelding). In het dwarsprofiel is zelfs aangegeven wat asfalt moet worden. Daarbij vraag ik mij wel af of dit het redt bij de rechter. De term 'asfalt' is niet iets ruimtelijks. Als je aanvecht dat het groen moet worden ipv asfalt zal de rechter hoogstwaarschijnlijk tot de conclusie komen dat dit niet voor beroep vatbaar was omdat het niet in het besluit thuis hoort (dus onverbindend).

Wat doen als na vaststelling blijkt dat essentiële onderwerpen ontbreken?

De vraag is: wat het probleem als je uitvoert zonder juridische grondslag? Lizzy: onrechtmatig handelen? Nee, mijn opvatting is dat de wet zegt 'imperatief', door lid 6, dat er geen projectplan hoeft te worden vastgesteld. De wetgever wil geen doublure van procedures en daarom is er geen sprake van onrechtmatig handelen. De wetgever staat het toe. Zo'n rapport die wel de projectplanonderwerpen regelt wordt alleen vastgesteld zodat

het waterschap of de aannemer weet wat het moet doen, maar het heeft geen enkele juridische status. Als iemand schade lijdt door de uitvoering van het plan bepaalt de Waterwet dat de benadeelde een beroep kan doen op artikel 7.14 Wtw: feitelijk rechtmatig uitoefenen van een taak of bevoegdheid in het kader van waterbeheer. Juridisch gezien is het niet fraai dat je iets uitvoert op basis van een inpassingsplan, maar het is wel de realiteit in de ruimtelijke ordening. Als je in een bestemmingsplan kijkt waarvoor een grond bestemd is voor wegen. Dan zie je in het bestemmingsplan ook niet alle details omtrent die weg. Je mag details opnemen in een bestemmingsplan, maar dat is niet verplicht.

Bestemmingsplannen worden opgesteld om bestemmingen aan gronden toe te kennen. Een inpassingsplan wordt vastgesteld om projecten te realiseren. Passen de bestemmingsplanregels eigenlijk wel bij een inpassingsplan?

Een inpassingsplan wordt vastgesteld om de ruimtelijke inpassing van een project te regelen. In een inpassingsplan worden ook bestemmingen aan gronden toegekend, maar omdat je geen projectplan mag vaststellen mis je inderdaad bepaalde aspecten, maar de wetgever staat dit toe.

Waterschap Brabantse Delta ervaart het als een probleem geen projectplan meer te mogen vaststellen, heeft u van andere waterschappen dit ook te horen gekregen?

Rivierenland heeft het ook als een probleem ervaren voor het project dijkteruglegging Lent (duurste project). De opdrachtgever was de gemeente Nijmegen, maar Rivierenland heeft een soort van vetorecht gehad op de contractering als het de dijkteruglegging betrof. Waterschap Groot Salland heeft bij dijkverlegging Westenholte het op geen enkele manier ervaren als een probleem. In deze kwestie heeft het waterschap zelf uitgevoerd dus opdrachtgever van de aannemer. In het contract met de aannemer is vastgelegd hoe het eruit moest komen te zien. Bij Volkerak-Zoommeer is het waterschap ook zelf opdrachtgever geweest en bij Overdiep ook. In het contract met de aannemer kun je eigenlijk alles regelen. Mijn vraag is waar de onvrede zit en bij wie. Het waterschap mag met de aannemer afspreken wat ze willen en wat er precies gaan gebeuren. Of zit de onvrede vanuit theoretisch oogpunt, dat het niet meer zelf het besluit mag nemen? Het is ook een opmerkelijke bepaling dat op het moment dat het Rijk of de provincie zo'n plan vaststellen het waterschap dit niet meer mag doen.

Wordt een inpassingsplan na vaststelling nog wel een gewijzigd?

Er komt een partiële herziening op het inpassingsplan Hagestein Opheusden. In het inpassingsplan zelf is vastgelegd dat er binnenwaarts versterkt zou worden, maar dit werd te duur waardoor het gewijzigd moest worden. Bouwen naar de rivier mag eigenlijk alleen als het niet anders kan, omdat dat het bergend vermogen van de rivier afneemt. In dat inpassingsplan was een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, maar met een wijzigingsbevoegdheid kun je geen bestemming weg bestemmen en daarom is er een partiële herziening van dat ip.

Bijlage G: Waterkeringen Volkerak-Zoommeer

Bijlage H: Benedenrivierengebied

Bijlage I: Gespreksverslag projectteam Brabantse Delta Volkerak-Zoommeer

Breda, 27 april 2015

Voortraject: hoe de projectplanonderwerpen proberen te borgen in het inpassingsplan

De planstudie is door RWS zelf gedaan. Hier heeft het waterschap niet aan deelgenomen. Technisch inhoudelijk is het waterschap wel betrokken geweest voor het gedeelte West-Brabant. RWS heeft voor het geheel een planstudie gedaan en voor het gedeelte West-Brabant het waterschap gevraagd voor de uitvoering van de maatregelen. Tussen dijkeman van Brabantse Delta en RWS is overleg geweest over wat het RWS wilde en de technische inhoudelijke invulling daarvan is door het waterschap gegeven. De vergunningverlener Brabantse Delta kwam met de opmerking: 'Nu hebben we een Rip, maar hoe moet dat nou met het projectplan en de onderwerpen die daarin geregeld staan? Wij dachten zelf dat er nog een projectplan zou komen. Volgens mij stond dat ook in het coördinatiebesluit. Het inpassingsplan is zo algemeen...'. Vervolgens is er discussie geweest met RWS over het feit hoe de projectplanonderwerpen nu geborgd werden in het inpassingsplan. Dit alles nog in aanloop van het inpassingsplan. De vaststelling van het inpassingsplan heeft overigens erg lang geduurd. Het inpassingsplan hing vast aan een snip-3 besluit, maar de staatssecretaris durfde zijn handtekening niet te zetten. Er is eindeloos gediscussieerd over het 'politieke klimaat' 'zoet/zout water'.

Naar aanleiding van de opmerking is er discussie geweest tussen de juristen van het waterschap en de juristen van RWS over hoe de projectplanonderwerpen nu geborgd gaan worden. Het zag er namelijk naar uit dat er niets ging gebeuren. Uiteindelijk is daar uitgekomen dat er een passage kwam in het Waterbergingsplan (bijlage van de toelichting) van het Rip VZM. Paragraaf 10.4. Deze paragraaf is eraan toegevoegd om de projectplanonderwerpen alsnog te kunnen regelen. Het is alleen bedoeld, ondanks het feit dat er een Rip was, de projectplanonderwerpen uit de Waterwet op een of andere manier konden borgen. Achteraf gezien kwamen we erachter dat we het beter niet op hadden kunnen nemen. De passage 'werken in een open seizoen' hadden we binnen het waterschap officieel moeten laten vaststellen, wat niet gebeurd was. Het feit dat paragraaf 10.4 van het Waterbergingsplan WVZM behoort bij de toelichting op het Rip en niet onderdeel uitmaakte van het besluit zelf, was ik me niet bewust van.

Achteraf: is na vaststelling gebleken dat voor bepaalde maatregelen een juridische grondslag ontbrak in het plan?

Met de aannemer is veel discussie geweest. In een bestuursovereenkomst hebben wij met het Rijk vastgelegd dat wij de uitvoering zouden doen van de maatregelen in ons gebied. Eind 2015 moeten de maatregelen uitgevoerd zijn. De waterstaatswerken zouden onder ons beheer komen te vallen. De maatregelen in het veld voeren wij niet zelf uit, maar laten we door een aannemer doen. Normaal gesproken regelen we alles in het projectplan zelf, maar nu moesten we hiervoor iets anders bedenken. Bepaalde onderwerpen zijn in het contract met de aannemer vastgelegd, maar de meeste onderwerpen zijn vastgelegd in het 'Plan waterveiligheid'. In dit plan zijn daadwerkelijk de projectplanonderwerpen vastgelegd. Wat de juridische status is van dit plan, is mij onbekend. In het E&C contract met de aannemer hebben wij onze eisen vastgelegd en hoe daaraan invulling is gegeven stelt de aannemer vast in het Plan Waterveiligheid. Wij zijn en waren van mening dat de aannemer zelf de

technische elementen het best zelf kan beoordelen, maar dat het wel moet voldoen aan onze eisen. Op deze manier gaven we de aannemer de ruimte om zijn expertise erop los te laten. Wij zeggen waar de dijk aan moet voldoen en dan kan de aannemer bepalen: oké dan doe ik het zo en zo. Hij moet wel kunnen aantonen dat hij aan die eis voldoet, dit doet hij in het UAV GC contract. RWS is hier ook bij betrokken geweest, zij betalen namelijk. Wij hebben aan de aannemer de eis gesteld dat wij een Plan Waterveiligheid willen ontvangen. Deze heeft hij aan ons opgeleverd en vervolgens hebben wij deze getoetst of deze aan de door gestelde eisen voldoet. Ieder maatregel is tot in detail in het Plan Waterveiligheid geregeld en daarom vergelijkbaar aan het projectplan. Dit plan is door de vergunningverleners van het waterschap getoetst, maar of het enige juridische bindende kracht heeft weet ik niet. Het feit dat wij in paragraaf 10.4 van het Waterbergingsplan de toestemming hebben gekregen om de projectplanonderwerpen verder uit te werken, zou indirect de bindende factor kunnen zijn.

Met de aannemer hebben we voortdurend discussie gehad of bepaalde maatregelen onder het Rip vielen of niet. Zou het niet onder het Rip vallen dan zou hij voor die maatregelen een vergunning bij ons aan hebben moeten vragen en dit kost een hoop tijd.

Waterbergingsplan Volkerak-Zoommeer

Onderbouwing keuzes ten aanzien van maatregelen Waterberging Volkerak-Zoommeer

Datum November 2011
Status Definitief
Kenmerk VZM 1412027 v14

Inhoud

1 Inleiding	7
1.1 Waterberging Volkerak-Zoommeer	7
1.2 Doel van het document 'Waterbergingsplan'	8
1.3 Leeswijzer	8
2 Voorkeursalternatief Waterberging Volkerak-Zoommeer	9
2.1 Voorkeursalternatief waterberging	9
2.1.1 VKA voor twee scenario's	9
2.1.2 Onderzochte varianten en alternatieven	10
2.1.3 Van verschillende alternatieven naar VKA	13
2.1.4 Keuze VKA voor zoet en zout	14
2.2 Aanpassingen aan waterkeringen	15
2.2.1 Hogere maatgevende belastingen door waterberging	15
2.2.2 Werkwijze beoordeling veiligheid dijken en dammen	15
2.2.3 Werkwijze beoordeling veiligheid waterkerende kunstwerken	17
2.2.4 Resultaat beoordeling waterkeringen en mogelijke oplossingen	17
2.2.5 Ontwikkeling varianten voor aanpassingen aan waterkeringen	18
2.2.6 Keuze voorkeursalternatief waterkeringen	20
2.2.7 Ruimtelijke kwaliteit in het ontwerp	20
2.3 Maatregelen ter beperking van negatieve effecten	21
2.4 Overzicht van de maatregelen	21
3 Maatregelen beheergebied Waterschap Hollandse Delta	22
3.1 Maatregelen aan dijken	22
3.2 Maatregelen aan waterkerende kunstwerken	22
3.3 Maatregelen tegen binnendijkse wateroverlast Oostflakkee	22
4 Maatregelen beheergebied Waterschap Brabantse Delta	28
4.1 Maatregelen aan dijken	28
4.2 Maatregelen aan waterkerende kunstwerken	33
4.3 Maatregelen tegen binnendijkse wateroverlast West-Brabant	34
4.3.1 Inleiding	34
4.3.2 De problematiek in West-Brabant	35
4.3.3 Bepaling omvang inundatie	37
4.3.4 Mitigerende maatregelen	44
4.3.5 Wonen en werken	44
4.3.6 Natuur en ecologie	45
4.3.7 Recreatie	46
4.3.8 Scheepvaart	46
5 Maatregelen beheergebied Waterschap Scheldestromen	47
5.1 Maatregelen aan dijken	47
5.2 Maatregelen aan waterkerende kunstwerken	47
5.3 Maatregelen tegen binnendijkse wateroverlast Tholen	48
5.4 Keermiddel ter bescherming van de haven van Tholen	52
5.4.1 Probleembeschrijving	52
5.4.2 Afweging m.b.t. het nemen van maatregelen	52
5.4.3 Locatiekeuze keersluis en dam	53
5.4.4 Varianten type keermiddel	59
5.5 Wateroverlast Paviljoenpolder	60
5.5.1 Probleemschets	60
5.5.2 Verkenning van het probleem	61
5.5.3 Oplossingen	62
5.5.4 Conclusie	64
6 Maatregelen beheergebied Rijkswaterstaat Zeeland en Zuid-Holland	67
6.1 Geen maatregelen aan dammen	67

6.2 Maatregelen aan kunstwerken	67
6.2.1 Aanpassingen Volkerakspuisluizen	67
6.2.2 Bathse spuisluis en Krammer schutsluizen	68
6.2.3 Sifon Schelde-Rijnkanaal	68
6.2.4 Uitwateringssluis Rammegors	68
6.2.5 Opstellen sluitprotocol Spuisluis Bathse weg	68
7 Maatregelen buitendijkse gebieden Volkerak-Zoommeer	70
7.1 Grote grazers in veiligheid brengen	70
7.1.1 Resultaat inventarisatie begraasde gebieden	70
7.1.2 Mogelijke maatregelen en afweging Hellegatsplaten	70
7.1.3 Mogelijke maatregelen en afweging Dintelse gorzen	76
7.2 (Beheers)maatregelen ten behoeve van de Noordse Woelmuis	79
7.3 Voorzieningen t.b.v. scheepvaart	79
7.4 Overige buitendijkse objecten	81
8 Inzetstrategie waterberging	84
8.1.1 Inzetstrategie in 2015	84
8.1.2 Inzetstrategie bij klimaatveranderingen	86
8.1.3 Inzetstrategie bij verandering van stormopzetduur	87
8.1.4 Inzetstrategie in uitzonderingssituaties	88
9 Inzetprotocol waterberging Volkerak-Zoommeer	89
10 Overige maatregelen	90
10.1 Schadereregelingen	90
10.2 Waterkeringen van categorie C naar A	90
10.2.1 Definitie categorie a-, b- en c-keringen	90
10.2.2 Verandering van de aard van het bekken door de maatregel waterberging	91
10.2.3 Conclusie	91
10.3 Aanwijzing nieuwe primaire keringen	91
10.4 Waterwet en Rijkscoördinatieregeling	92
11 Referenties	95
Bijlage A.	
Overzichtskaarten	
Bijlage B.	
Profielen en 3d-tekeningen van verbeteringen aan dijken en dammen	
Bijlage C.	
Maatregelen wateroverlast West-Brabant	

4.1 Maatregelen aan dijken

De VZM-dijken van km 0 tot km 46 zijn gelegen in het beheergebied van Waterschap Brabantse Delta. Zoals aangegeven in Bijlage A, zijn op verschillende trajecten in dit gebied verbetermaatregelen nodig aan de dijken. In deze paragraaf wordt per traject behandeld welke oplossing gekozen is als onderdeel van het voorkeursalternatief. Voor de technische uitwerking van de gekozen oplossingen wordt verwezen naar het document 'Technisch Ontwerp Dijken en Dammen' (DHV, 2011b). Tekeningen van de dijkprofielen zijn opgenomen in bijlage B. Bij de uitwerking van de ontwerpen dient het Ruimtelijk Ontwerp (Bureau Plano, 2001b) als randvoorwaarde.

Traject km 5,6-8,35

Op basis van het inzicht in de voorbereidingsfase dat op dit traject de buitenwaartse stabiliteit (gehele traject), de binnenwaartse stabiliteit (km 5,6-6,45) en de bekleding van het buitentalud onvoldoende veilig zijn bij waterberging, zijn voor dit traject een technische basisvariant (TBV) en een integrale variant (IV) gedefinieerd. In onderstaande tabel zijn deze varianten beschreven. De TBV en IV zijn ook in deze vorm opgenomen in het MER (DHV, 2011a).

Traject (km)	Veiligheidsprobleem	Varianten		
		Technische basisvariant	Integrale variant	Gekozen
5,6-8,35	stabiliteit buitentalud	aanleg lage, korte buitenberm	aanleg buitenberm met flauw talud	<i>noodzaak vervallen</i>
5,6-8,35	bekleding	onderste deel: breuksteen daarboven: asfalt	onderste deel: stortsteen daarboven: asfalt	onderste deel: stortsteen daarboven: asfalt
5,6-6,45	stabiliteit binnentalud	aanleg binnenberm i.c.m. verleggen sloot met plas-drasberm	aanleg binnenberm i.c.m. verleggen sloot met plas-drasberm	<i>noodzaak vervallen</i>

Op basis van de resultaten van nieuw geotechnisch bodemonderzoek en gedetailleerd rekenwerk met de resultaten uit het bodemonderzoek, is na de definitie van de varianten gebleken dat de stabiliteitsproblemen voor dit traject niet aan de orde zijn. (DHV, 2011b). Hierdoor is alleen aanpassing van de bekleding van het buitentalud noodzakelijk. Wat de bekledingskeuzes betreft zijn de TBV en de IV gelijk. In het vervolg van deze subparagraaf wordt de keuze voor asfalt en breuksteen (onderste deel talud) nader toegelicht.

Bij de keuze voor asfalt zijn de volgende voor- en nadelen in de afweging meegenomen:

- + de toepassing van asfalt verbetert de toegankelijkheid van de dijk voor inspecties en voor eventueel recreatief medegebruik;
- + vanuit landschappelijk oogpunt is het gewenst de grens tussen dijk en omgeving als hard en scherp te accentueren. Asfaltbekleding geeft daar een goede invulling aan en versterkt bovendien het zeedijkkarakter;
- + de keuze voor asfalt is kosteneffectief (uit een indicatieve kostenraming is gebleken dat de toepassing van betonzuilen een factor 1,5 duurder is);
- het eventuele recreatief medegebruik (optioneel, nader te besluiten) brengt een permanente verstoring van vogels (en andere diersoorten) met zich mee;
- het aanbrengen van asfalt i.p.v. de huidige doorgroeide harde bekleding betekent op die strook van de dijk mogelijk verlies van 'bloemrijke dijk' (EHS, natuurbeheertype N12.01).

Op het ondertalud zal open steenasfalt toegepast worden. Omdat de berm geschikt gemaakt zal worden als inspectie- en onderhoudspad, wordt op de berm waterbouwasfaltbeton toegepast. Bij verkeersbelasting is waterbouwasfaltbeton een duurzamer bekledingstype. Bijkomend voordeel is het kleurverschil tussen open steenasfalt en waterbouwasfaltbeton, waarmee het pad herkenbaar wordt.

Gekozen is voor de toepassing van breuksteen op het onderste deel van het talud. In de bestaande situatie is ook breuksteen aanwezig en vormt dit leefgebied voor rivierdonderpadden. Door de toepassing van breuksteen blijft dit een mogelijk leefgebied.

Met het inrichten van de bestaande buitenberm als onderhoudspad wordt invulling gegeven aan de wens van het waterschap. Het dijkprofiel op het noordelijke deel van het traject biedt in de huidige situatie nog geen ruimte voor een onderhoudspad. Om het onderhoudspad door te kunnen trekken over het hele traject, zal op het noordelijk deel van het traject het boventalud aangepast worden.

Traject km 8,35-13,95 en 15,2-15,75

Op de dijktrajecten achter de Dintelse Gorzen, van km 8,35 tot km 13,95 en van km 15,2 tot km 15,75 is de bekleding onvoldoende sterk om de toekomstige maatgevende belastingen veilig te kunnen weerstaan. Bij de TBV is alleen verbetering van de bekleding voorzien. De IV omvat daarnaast enkele aanvullende maatregelen ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en voor de ontwikkeling van natuur. De keuze voor PBA als bekledingsoort is voor beide varianten tot stand gekomen volgens de redeneerlijn die beschreven is in paragraaf 2.2.5.

Traject (km)	Veiligheidsprobleem	Varianten	
		Technische basisvariant	Integrale variant
8,35-13,95 en 15,2-15,75	Bekleding	overlagen met PBA	overlagen met PBA; verdiepen/verbreden greppel aan de buitenteen; aanleg berm ter aansluiting op aanliggend dijktraject.

Er is voor gekozen om de dijkverbetering uit te voeren conform de IV, met uitzondering van de verbreding en verdieping van de greppel aan de buitenteen. Bij de keuze om de deze extra maatregel *niet* te nemen, zijn de volgende voor- en nadelen meegenomen:

- Door het verbreden en verdiepen van de greppel worden mogelijk groeiplaatsen van beschermde plantensoorten vernietigd en vindt mogelijk tijdelijke verstoring en/of doden van rugstreeppadden en vogels plaats. Dit conflicteert met de Flora- en Faunawet.
- + Met de verbreding en verdieping van de greppel wordt een gradiëntzone gemaakt, die mogelijk betere condities creëert voor de groei van beschermde plantensoorten.

Wel wordt gekozen voor de aanleg van de buitenberm. Op deze berm zal een onderhoudspad aangelegd worden (3 m breed). De volgende voor- en nadelen zijn meegenomen in de afweging:

- + Het dijkprofiel sluit door de buitenberm beter aan op de aanliggende dijkvakken. Dit zorgt voor meer eenheid in het lengteprofiel;
- + De berm verbetert de toegankelijkheid van de dijk voor onderhoud en inspecties en hiermee ook de potentiële mogelijkheden voor recreatief medegebruik;
- Indien besloten wordt om recreatief medegebruik van het onderhoudspad toe te staan, betekent dit in het gebruik een verstoring van vogels (en andere diersoorten).

Op de berm zal waterbouwasfaltbeton toegepast worden, omdat de berm gebruikt gaat worden als onderhoudspad. De ruimte voor de berm wordt over het merendeel van het traject gecreëerd door het boventalud van de dijk steiler te maken. Op één deeltraject (km 8,8-9,0) wordt ten behoeve van het onderhoudspad een kleine buitenberm aangebracht. Op dit deeltraject is het namelijk niet mogelijk om de ruimte voor het onderhoudspad te creëren door aanpassing van het boventalud, zonder hiermee het boventalud steiler dan 1:3 te maken. Door de waterkeringbeheerder is aangegeven dat grastaluds steiler dan 1:3 onacceptabel zijn omdat ze moeilijk te onderhouden zijn.

Traject km 24,05-26,5

Op het traject van km 24,05 tot km 26,5 voldoet de bestaande asfaltbekleding niet bij de toekomstige maatgevende hydraulische belastingen. Op basis van de genoemde argumenten in paragraaf 2.2.5 is ervoor gekozen om een nieuwe asfaltbekleding aan te brengen.

Voor bovengenoemde trajecten is bekeken of het aanleggen van een onderhoudspad op de buitenberm mogelijk is. Het aanleggen van een pad van 3 m breed blijkt echter niet mogelijk zonder het buitentalud van de dijk significant steiler te maken, wat nadelige consequenties heeft voor de geotechnische stabiliteit. Tevens zou dit betekenen dat er significant ingegrepen zou moeten worden in de bekledingsvakken die wel voldoen aan de gestelde eisen. Dit is vanuit financieel oogpunt niet wenselijk. Om deze redenen is ervan afgezien om een 3 m breed inspectie- en onderhoudspad aan

voor wandelen of fietsen en in die zin voor recreatief medegebruik in aanmerking kan komen.

Traject km 28,2-31,2

Bij de beoordeling van de waterkering tijdens de SNIP3-voorbereidingsfase, bleken de binnenwaartse stabiliteit en de bestaande asfaltbekleding op (een gedeelte van) dit traject onvoldoende te scoren, op basis van de destijds beschikbare informatie.. Op basis van de resultaten van nieuw geotechnisch bodemonderzoek en gedetailleerd rekenwerk met de met de resultaten uit het bodemonderzoek, is na de definitie van de varianten gebleken dat de stabiliteitsproblemen voor dit traject niet aan de orde zijn. (DHV, 2011b).

Wel dient de bekleding verbeterd te worden. Op basis van de argumenten die in paragraaf 2.2.5 genoemd worden, is ervoor gekozen om een nieuwe asfaltbekleding aan te brengen.

Traject (km)	Veiligheids-probleem	Varianten		
		Technische basisvariant	Integrale variant	Gekozen
29,6-29,95	binnenwaartse stabiliteit	verleggen sloot binnenzijde met plasdrasberm, aanbrengen binnenberm	n.v.t.	<i>noodzaak vervallen</i>
28,2-31,2	bekleding	Asfalt	asfalt	Asfalt

Ook voor het traject van km 28,2-31,2 is bekeken of de aanleg van een inspectie- en onderhoudspad op het buitentalud haalbaar is. Vanwege dezelfde redenen als genoemd bij traject 24,05 – 26,5, is ervoor gekozen om ook op dit traject geen inspectie- en onderhoudspad aan te leggen.

Traject km 33,0-36,15

Op basis van de beschikbare informatie tijdens de SNIP3-voorbereidingsfase, leken de stabiliteit van het binnentalud en/of de bekleding op gedeeltes van dit traject onvoldoende om de toekomstige maatgevende belastingen veilig te kunnen keren. Op basis van de resultaten van nieuw geotechnisch bodemonderzoek en gedetailleerd rekenwerk met de met de resultaten uit het bodemonderzoek, is na de definitie van de varianten gebleken dat de stabiliteitsproblemen voor dit traject niet aan de orde zijn. (DHV, 2011b). Wel dient de bekleding verbeterd te worden.

Traject (km)	Veiligheidsprobleem	Varianten		
		Technische basisvariant	Integrale variant	Gekozen
33,0-34,9	binnenwaartse stabiliteit	beperkte verlegging sloot binnenzijde met plas-drasberm i.c.m. aanleg binnenberm	n.v.t.	<i>noodzaak vervallen</i>
35,6-36,07	binnenwaartse stabiliteit	beperkte verlegging sloot binnenzijde met plas-drasberm i.c.m. aanleg binnenberm	n.v.t.	<i>noodzaak vervallen</i>
33,0-34,9	bekleding	Asfalt	asfalt	Asfalt
34,9-36,15	bekleding	Betonzuilen	betonzuilen	Asfalt

Op basis van de redenering die in paragraaf 2.2.5 beschreven is, is gekozen voor een asfaltbekleding op het deeltraject km 33,0-33,9. Vanwege de ligging aan open water heeft namelijk een bekleding die de zeekarakteristiek kan versterken de voorkeur. Bovendien is hier in de huidige situatie ook al een asfaltbekleding aanwezig.

Voor het traject van km 33,9-36,15 is uiteindelijk afgeweken van de redeneerlijn uit paragraaf 2.2.5. Deze trajecten liggen voor een groot deel achter een buitendijks natuurgebied, waardoor een begroeibare bekleding de voorkeur zou hebben. Een overlaging van de bestaande bekleding met PBA is geen optie, omdat de huidige asfaltbekleding onvoldoende kwaliteit heeft als onderlaag. De toepassing van betonzuilen, in combinatie met de wens om een asfaltpad aan te leggen, vraagt om extra overgangsconstructies. Het oppervlak is echter zo klein dat deze combinatie niet realistisch is. Elke overgangsconstructie betekent bovendien een zwakke plek in de bekleding. Om deze reden en vanwege de hogere kosten van betonzuilen, is uiteindelijk voor asfalt gekozen. Doordat ook nu al asfalt aanwezig is, betekent dit geen verslechtering van de ruimtelijke kwaliteit.

Op het traject van km 33,2-33,9 zal een smal pad worden aangelegd (ca. 0,9 m breed). In bijlage 15 van het Technisch Ontwerp Dijken en Dammen (DHV2011b en bijlage B) is aangegeven dat het onderhoudspad aansluit op de routenetwerken voor wandelen of fietsen en in die zin voor recreatief medegebruik in aanmerking kan komen.

Traject km 38,3-38,7 en km 39,4-41,0

Op deze trajecten voldoet de huidige grasbekleding op de onderberm niet bij de toekomstige maatgevende omstandigheden. Er is voor gekozen om deze grasbekleding te vervangen door een bekleding van **betonzuilen**. De redenen hiervoor zijn:

- + Betonzuilen hebben de voorkeur van de beheerder.
- + Door de toepassing van betonzuilen, die begroeibaar zijn, blijft het groene uiterlijk van de dijk behouden.

Traject km 42,1-43,7

Op het gedeelte van de Markiezaatsdam van km 42,1 tot km 43,7 voldoet de huidige grasbekleding op de onderberm niet bij de toekomstige maatgevende omstandigheden. Er is voor gekozen om deze grasbekleding te vervangen door **betonzuilen** om de volgende redenen:

- + De Markiezaatskade is één van de dammen die zijn aangelegd in het kader van de Deltawerken. Kenmerkend voor deze dammen is de uniforme bekleding die over lange lengtes doorgaat. Door de toepassing van betonzuilen, die begroeibaar zijn, blijft dit kenmerk en het groene uiterlijk van de dam behouden. Toepassing van bijvoorbeeld stortsteen zou afbreuk doen aan het uniforme karakter.
- + De toegankelijkheid van het talud blijft behouden.
- + Betonzuilen hebben de voorkeur van de beheerder.

4.2 Maatregelen aan waterkerende kunstwerken

4.2.1. Constructieve maatregelen

Wat de waterkerende kunstwerken in het beheergebied van waterschap Brabantse Delta betreft, zijn aanpassingen nodig aan de Manderssluis en aan de Burgemeester Peterssluis (DHV, 2011c). Bij de Manderssluis zijn de sectordeuren te laag om bij waterberging als keermiddel te voldoen. Er is voor gekozen om deze stalen sectordeuren te verhogen met een permanent opzetstuk. Voor de technische uitwerking van deze maatregel wordt verwezen naar DHV (2011c). Aan de Burgemeester Peterssluis in Bergen op Zoom zijn kleine herstelwerkzaamheden nodig (afdichten slagstijlen).

Om de zekerheid van sluiting van de Burgemeester Peterssluis, de Benedensas schut- en spuisluis, de Mandersluis en de Vierlinghsluis te garanderen wanneer waterberging wordt ingezet worden de sluisen, naast de opname in het inzetprotocol zoals hieronder beschreven, fysiek dubbel uitgevoerd. Hiermee wordt de veiligheid van het achterliggende gebied bij waterberging gewaarborgd.

Bij de uitwerking van de ontwerpen dient het Ruimtelijk Ontwerp (Bureau Plano, 2001b) als randvoorwaarde.

4.2.2. Opstellen sluitingsprotocollen

Bij de veiligheidsbeoordeling van de waterkerende kunstwerken, is voor een aantal kunstwerken gebleken dat de betrouwbaarheid van de sluiting onvoldoende is. Om dit probleem op te lossen is, naast het fysiek dubbel uitvoeren van de kunstwerken, gekozen voor het opstellen van sluitprotocollen waarbij rekening wordt gehouden met de waterberging (DHV 2011b). Dit geldt voor de volgende kunstwerken:

- Burgemeester Peterssluis
 - Benedensas schutsluis
-

Deze (spui)sluizen zullen zo lang als mogelijk op het Volkerak-Zoommeer moeten kunnen voorspuien in geval van de inzet van waterberging. Daarmee wordt het waterpeil in het achterliggende binnendijkse gebied bij aanvang van waterberging zo laag mogelijk gehouden en de overlast beperkt.

4.3 Maatregelen tegen binnendijkse wateroverlast West-Brabant

4.3.1 Inleiding

De waterstand op het Volkerak-Zoommeer schommelt onder normale omstandigheden rond NAP. Incidenteel kan de waterstand oplopen tot NAP +0,5 m. Tijdens inzet van het Volkerak-Zoommeer voor waterberging kan de waterstand in het gebied fors oplopen: vanaf 2015 dient rekening gehouden te worden met een maatgevende hoogwaterstand van NAP +2,3 m, oplopend naar NAP +2,85 m in 2050. Bij zulke hoge waterstanden kunnen de rondom het Volkerak-Zoommeer gelegen gebieden niet meer afwateren: zowel de afvoer van de Brabantse rivieren als de afwatering van diverse polders in Zeeland, Zuid-Holland en West-Brabant is dan gestremd. Vooral wanneer in deze binnendijkse gebieden⁸ tegelijkertijd sprake is van hevige regenbuien en/of hogere afvoeren van de lokale rivieren en beken, kan de stremming tot wateronveiligheid en wateroverlast leiden.

Wateroverlast kan in de huidige situatie ook al optreden in de binnendijkse gebieden. Of dat gebeurt, hangt af van de heftigheid van regenbuien en/of de grootte van de afvoeren van de lokale rivieren en beken. De waterschappen hebben, als beheerder van de watergangen en secundaire waterkeringen in het binnendijkse gebied, de taak om een bepaald beschermingsniveau te waarborgen. Dit betekent dat waterschappen de keringen voldoende stevig maken om bepaalde rivierafvoeren te keren (*veiligheid*). Waterschappen zijn ook beheerder van watergangen en hebben de taak om het risico op inundatie vanuit oppervlaktewater (*natte voeten*) voor landelijk en stedelijk gebied te beperken.

Als het beschermingsniveau van de dijken lager is dan de afgesproken norm of inundatie vanuit het watersysteem vaker voorkomt dan de afgesproken norm, dient het waterschap dusdanige maatregelen te nemen dat er geen wateroverlast optreedt. Situaties die wateroverlast geven maar zich minder vaak voordoen dan de afgesproken norm, worden geaccepteerd.

In de planstudie zijn de effecten van de waterberging op de binnendijkse gebieden op twee manieren in kaart gebracht:

- Er is gekeken naar het effect van de waterberging op/bij de verschillende beschermingsniveaus.
Rekening houdend met de kans van voorkomen en samenvallen van de verschillende gebeurtenissen die tot wateroverlast en of wateronveiligheid kunnen leiden (waterberging op het Volkerak-Zoommeer; hevige regenval; hoge afvoeren van regionale rivieren en beken) is bekeken in welke mate de beschermingsniveaus afnemen door de waterberging. En er is bekeken in welk mate waterstanden bij een gegeven beschermingsniveau toenemen.
-

- Er is gekeken naar de effecten die optreden als waterberging optreedt tegelijkertijd met een relatief natte situatie in de binnendijkse gebieden.

Waterberging op het Volkerak-Zoommeer vergroot de kans op wateroverlast in de verschillende binnendijkse gebieden. Omdat de inzetfrequentie van de waterberging (variërend van 1/1430 per jaar nu tot 1/550 per jaar in 2050 en op nog langere termijn mogelijk 1/250 per jaar) laag is in verhouding tot de beschermingsniveaus (1/10 à 1/100 per jaar), blijkt statistisch gezien de invloed van de waterberging op de beschermingsniveaus relatief gering te zijn. Meestal neemt het beschermingsniveau met niet meer dan enkele procenten af. In enkele gevallen, met name langs de benedenloop van de Brabantse rivieren, kan het beschermingsniveau met maximaal 30% afnemen (beschermingsniveau gaat van 1/100 jaar naar 1/70 jaar).

De afname van het beschermingsniveau is daarom niet altijd een goede indicator voor de beschrijving van de effecten van de waterberging op de binnendijkse gebieden. Vanwege de zorgen in de regio over de binnendijkse wateroverlast en de aandacht die hiervoor is gevraagd bij de inspraak op de startnotitie, is er daarom voor gekozen om ook de effecten te beschouwen die op kunnen treden als een aantal extreme gebeurtenissen samenvalt. Daarbij is een onderscheid gemaakt naar gebieden:

- Voor de direct op het Volkerak-Zoommeer afwaterende polders in de binnendijkse gebieden van Zeeland, Zuid-Holland en West-Brabant (polders langs de Eendracht) is gekeken naar samenvallen van waterberging met een extreme buisituatie (DHV2010f).
- Voor de overige binnendijkse gebieden in West-Brabant is gekeken naar het samenvallen van waterberging met zowel een hevige buisituatie als een periode met hoge afvoeren van de regionale rivieren en beken (DHV2010f).

Bij het bepalen van de effecten voor de binnendijkse gebieden zijn het zoete en het zoute scenario niet onderscheidend van elkaar.

Voor de optredende hydraulische omstandigheden tijdens waterberging en voor de inzetfrequentie van de waterberging zijn veilige (conservatieve) aannames gedaan, waarbinnen alle alternatieven voor de waterberging passen. Voor de hydraulische omstandigheden is uitgegaan van het jaar 2050, met een bijbehorende maximum waterstand van NAP +2,85 m tijdens waterberging op het Volkerak-Zoommeer. Voor de inzetfrequentie van de waterberging is uitgegaan van een bovengrens van eens per 250 jaar.

4.3.2 *De problematiek in West-Brabant*

De situatie in West-Brabant met betrekking tot mogelijke wateroverlast tijdens waterberging is complexer dan in Zeeland en Oostflakkee. In West-Brabant is er ook interactie met de regionale rivieren en beken.

West-Brabant watert via twee stroomgebieden af op het Volkerak-Zoommeer: het stroomgebied Mark-Vliet en het stroomgebied van de Zoom.

Tijdens waterberging op het Volkerak-Zoommeer kunnen deze stroomgebieden niet meer afwateren naar het Volkerak-Zoommeer. Dat beïnvloedt ook de afwatering van de polders die grenzen aan het Mark-Vlietsysteem, de afvoer van de beken die uitkomen op het Mark-Vlietsysteem en het Volkerak-

Zoommeer, en (via de rioleringen) ook de waterhuishouding van de stedelijke gebieden in West-Brabant. Dit zou tot wateronveiligheid en wateroverlast kunnen leiden.

De water(on)veiligheid speelt een rol in de gebieden die grenzen aan de regionale rivieren (Mark-Vlietsysteem). Deze keringen beschermen de aangrenzende gebieden tegen overstromingen in perioden met hoge afvoeren op het Mark-Vlietsysteem.

Wanneer bij een afvoer van gemiddeld eens per 100 jaar waterberging wordt ingezet stijgen de waterstanden op deze rivieren - door de stremming van de afvoer naar het Volkerak-Zoommeer - met ruim 1 m in het westelijk deel tot grofweg 50 cm in het oostelijk deel (omgeving Breda). De regionale keringen zijn niet overal hoog genoeg om de hogere waterstanden te kunnen keren. Daarnaast neemt de duur van de belasting op de regionale keringen toe, omdat de verhoogde waterstanden enkele dagen zullen aanhouden, in plaats van minder dan een dag.

Inundatie kan op verschillende manieren optreden:

- In de polders die rechtstreeks afwateren op het Volkerak-Zoommeer: door stremming van de gemalen (maalstops) kan inundatie van deze polders optreden.
- In de boezemgebieden van de regionale rivieren die afvoeren naar het Volkerak-Zoommeer; door stremming van de afvoer stijgen de waterstanden in deze rivieren, waardoor oeverlanden en buitendijks⁹ gelegen haven- en industrieterreinen onder kunnen lopen. In extreme gevallen (bijvoorbeeld wanneer meer dan 1m water in buitendijks gelegen woningen kan komen te staan) kan sprake zijn van wateronveiligheid.
- In de polders grenzend aan de regionale rivieren: de waterstanden in de regionale rivieren kunnen zo hoog oplopen, dat het water over de regionale keringen kan lopen (overtopping van de regionale keringen), waardoor inundatie van deze polders op kan treden.
- In de gebieden die grenzen aan de regionale beken die afvoeren naar het Volkerak-Zoommeer en het Mark-Vlietsysteem: bij stremming van deze beken door hoge waterstanden op het Volkerak-Zoommeer en het Mark-Vlietsysteem kunnen de waterstanden op de beken zo hoog oplopen dat inundatie van het omliggende land optreedt.
- In de polders die afwateren op het Mark-Vlietsysteem: door stremming van de gemalen (bij hoge waterstanden op het Mark-Vlietsysteem) kan inundatie van de polders optreden.
- In stedelijke gebieden: bij hoge waterstanden 'rondom' de stedelijke gebieden (bijvoorbeeld veroorzaakt door maalstops, of door hoge waterstanden in aangrenzende beken) kan de riolering van bebouwde gebieden gestremd raken, waardoor wateroverlast in deze gebieden op kan treden.

⁹ Het betreft hier de gebieden die buitendijks liggen ten opzichte van de regionale keringen langs het Mark-Vlietsysteem. Ten opzichte van de primaire keringen langs het Volkerak-Zoommeer liggen deze gebieden binnendijks, vandaar dat ze worden meegenomen binnen de context 'Binnendijkse wateroverlast West-Brabant'.

4.3.4 Mitigerende maatregelen

Op basis van de inundaties die op kunnen treden tijdens waterberging is beoordeeld of het om onveiligheids- danwel om wateroverlastproblemen gaat.

- Voor als onveilig beoordeelde situaties worden in het Waterbergingsplan maatregelen opgenomen om de effecten te mitigeren. Deze maatregelen zullen - om de veiligheid tijdens waterberging te waarborgen - integraal worden uitgevoerd. Het betreft met name verhoging van de regionale keringen, om inundatie door overtopping of bezwijken van de regionale keringen te voorkomen.
- Voor situaties die beoordeeld worden als wateroverlast is beoordeeld of de ernst van de overlast dusdanig is dat de effecten gemitigeerd moeten worden, danwel dat de overlast zo klein is dat geen maatregelen nodig zijn. Criteria die daarbij een rol hebben gespeeld zijn bijvoorbeeld: staat er water in een woonwijk, op grasland, op kapitaalsintensieve landbouwteelten of in de sloot; omvang wateroverlast (hoeveel cm water staat er en hoe lang). Hiermee is een indicatie van mogelijk optredende schade verkregen. Het belangrijkste criterium dat heeft geleid tot het nemen van maatregelen om wateroverlast te mitigeren is het criterium 'water op straat en in woningen'.

Deze aanpak heeft geleid tot een pakket aan maatregelen waarmee de wateronveiligheid geheel en de wateroverlast grotendeels wordt gemitigeerd:

- Permanent fysieke maatregelen
 - De regionale keringen van het Mark-Vlietsysteem worden verhoogd om de hoge waterstanden die op kunnen treden tijdens waterberging te kunnen keren
 - Aanbrengen afsluiters op rioleringen van stedelijke gebieden en industrieterreinen
- Incidenteel beschikbare maatregelen
 - Tijdelijke afsluitingen van vrij afvoerende beken
 - Mobiele pompen om gestremde afvoer van beken, gestremde afvoer van gemalen en of gestremde afvoer van rioleringen naar het buitenwater te verpompen
- Overige maatregelen ter voorkoming of vermindering van schade
 - Bijvoorbeeld waarschuwingssysteem
- Regeling voor schadevergoeding

De volledige lijst met permanente en tijdelijke maatregelen is opgenomen in bijlage C, evenals de afwegingen waarom de maatregelen worden genomen.

4.3.5 Wonen en werken

Binnendijkse gebieden West-Brabant

Met het pakket mitigerende maatregelen (veelal tijdelijke afsluitingen en mobiele bemaling) worden alle stedelijke gebieden gevrijwaard van wateroverlast tijdens waterberging. Dit geldt ook voor de meeste landelijke gebieden. In een drietal landelijke gebieden worden geen mitigerende maatregelen getroffen, omdat de wateroverlast daar beperkt blijft (water wordt voornamelijk geborgen in de watergangen en/of beperkte inundatie op het land en/of geen interactie met rioleringen en/of geen water in woningen/bedrijven). Het betreft de

bemalingsgebieden van de gemalen Noorderkreekweg (Bergen op Zoom), Prins Hendrikpolder (Steenbergen) en De Goudbloem (Halderberge). Wateroverlast in deze polders zal in de wintermaanden optreden, buiten het groeiseizoen. De wateroverlast heeft daardoor in deze polders een gering nadelig effect op wonen en werken.

In de overige binnendijkse gebieden in West-Brabant treden, vanwege de mitigerende maatregelen, geen nadelige effecten op voor wonen en werken.

Buitendijkse gebieden West-Brabant (boezemgebieden Mark-Vlietsysteem)

Voor de buitendijkse gebieden gelden geen beschermingsnormen of afspraken. Gebruikers van deze gebieden (bewoners en bedrijven) kunnen in de huidige omstandigheden bij hoge afvoeren enige wateroverlast ondervinden; in de huidige situatie eens in de 50 tot 100 jaar (voorbeelden: figuren 4.3 t/m 4.6). Er worden in de huidige situatie geen maatregelen getroffen om deze wateroverlast te voorkomen.

Door waterberging wordt het risico op wateroverlast in de buitendijkse gebieden vergroot. Er ontstaan echter geen wateronveilige situaties.

Wateroverlast treedt vooral op bij de (bebouwde) kades van Steenbergen, Dinteloord en Oudenbosch. Daar kan in lokale situaties op lager gelegen delen tot enkele dm's water in woningen en bedrijven komen te staan.

Ook bij buitendijkse bedrijventerreinen (Dintelmond, Stampersgat, Standdaarbuiten, Zwartenberg) kan er wateroverlast ontstaan voor de rioleringen en kan (met name bij de meer westelijk gelegen terreinen) tot enkele decimeters water op lager gelegen delen van de terreinen komen te staan.

Op een aantal plaatsen kunnen maatregelen worden genomen om woningen en bedrijven te beschermen tegen wateroverlast. Bij die woningen en bedrijven is voldoende ruimte om ten tijde van waterberging een tijdelijke mobiele kering te plaatsen.

Meer structurele maatregelen, zoals het plaatsen van damwanden of het afsluiten van havens met regelbare keringen worden niet voorzien. In vergelijking met de schade die op kan treden door de wateroverlast zijn de kosten van dergelijke maatregelen zo hoog, dat het economisch niet verantwoord wordt geacht om ze te nemen.

In het Inzetprotocol van de waterberging wordt opgenomen dat bewoners en gebruikers van de buitendijkse gebieden gewaarschuwd zullen worden in situaties dat het Volkerak-Zoommeer daadwerkelijk ingezet wordt voor waterberging. Daarnaast kan bij opgetreden schade een beroep worden gedaan op de regeling voor schadevergoeding.

4.3.6 *Natuur en ecologie*

Buitendijkse gebieden West-Brabant (boezemgebieden Mark-Vlietsysteem)

De boezemgebieden van het Mark-Vlietsysteem kunnen in de huidige situatie zonder waterberging incidenteel onder water komen te staan, tijdens perioden met hoge afvoeren van de Brabantse rivieren en beken. In de toekomstige situatie met waterberging kunnen incidenteel hogere waterstanden optreden, waarbij het verschil in maatgevende waterstanden varieert van enkele dm's in het oosten van

de regio (omgeving Breda) tot ongeveer 1 m in het westen van de regio (bij uitmonding in het Volkerak-Zoommeer). De duur van de hogere waterstanden is enkele dagen. De frequentie van optreden van de hogere waterstanden is maximaal de frequentie van optreden van de waterberging, variërend van 1/1400 per jaar op de korte termijn tot maximaal 1/550 per jaar op de lange termijn (omstreeks 2050). Door de waterberging kunnen er enige effecten zijn op de natuurlijke waarden van de buitendijkse gebieden van de Brabantse rivieren. De effecten zijn van korte duur, waardoor verwacht wordt dat de natuur zich snel zal kunnen herstellen. Mede gelet op de frequentie worden de effecten voor natuur en ecologie als verwaarloosbaar aangemerkt (DHV, 2011a).

4.3.7 *Recreatie*

Buitendijkse gebieden West-Brabant (boezemgebieden Mark-Vlietsysteem)

Langs de benedenloop van de Brabantse rivieren zijn jachthavens gelegen bij Dintelmond en Benedensas. Ook in de havens van Steenbergen, Dinteloord en Oudenbosch zijn ligplaatsen voor de recreatievaart. Bij elkaar gaat het om vele honderden ligplaatsen. De jachthavens hebben veelal vaste steigers, omdat in de huidige situatie de waterstandfluctuaties vrij gering zijn. In de toekomstige situatie met waterberging op het Volkerak-Zoommeer kunnen fors hogere waterstanden optreden dan in de huidige situatie: in het westen van de regio kan de toekomstige maatgevende waterstand ongeveer 1 m hoger worden dan de huidige maatgevende waterstand.

Als geen maatregelen worden getroffen kunnen tijdens waterberging de afmeervoorzieningen en de afgemeerde schepen schade oplopen door de hoge waterstanden. Mogelijke maatregelen zijn: aanpassen van de steigers (beweegbaar maken) of opnemen in waarschuwingssysteem (inzetprotocol). De steigers zullen niet worden aangepast, omdat de kosten daarvan niet opwegen tegen de schade die kan ontstaan. Door de recreatie(vaart) op te nemen in het waarschuwingssysteem in het inzetprotocol, kan schade aan aanlegvoorzieningen en afgemeerde schepen worden geminimaliseerd. Nadelige effecten voor de recreatie zijn dan gering.

4.3.8 *Scheepvaart*

De Brabantse rivieren worden gebruikt als transportroute tussen het Volkerak-Zoommeer en de buitendijkse bedrijventerreinen langs de rivieren. Tijdens waterberging treedt enkele dagen stremming op, omdat de scheepvaartsluizen bij het Volkerak-Zoommeer dan gesloten zijn. De scheepvaart zal hiervoor tijdig gewaarschuwd worden (opname in inzetprotocol). Mede vanwege het incidentele karakter van de waterberging is de schade voor de scheepvaart daardoor gering.

Figuur 10. 1 Rood: voorstel nieuwe primaire waterkering, blauw: waterkeringen huidige situatie

10.4 Waterwet en Rijkscoördinatieregeling

In de hoofdstukken 3, 4 en 5 zijn de te nemen maatregelen aan de dijken en kunstwerken beschreven die gelegen zijn in de beheersgebieden van respectievelijk: Waterschap Hollandse Delta, Waterschap Brabantse Delta en Waterschap Scheldestromen.

Het Rijk is met de genoemde Waterschappen overeengekomen dat de te nemen verbetermaatregelen aan de primaire keringen en aan de kunstwerken in hun beheersgebieden, door de Waterschappen (als beheerder) zelf zullen worden uitgevoerd. De waterschappen zullen als opdrachtgever voor de verbetermaatregelen optreden.

Projectplan (artikel 5.4 Waterwet)

Artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet schrijft voor dat de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder geschiedt overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. Met de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk wordt gelijkgesteld de uitvoering van een werk tot beïnvloeding van een grondwaterlichaam.

Artikel 5.4, vierde lid, van de Waterwet geeft echter aan dat het eerste lid (vereiste van een projectplan) niet van toepassing is, indien ten aanzien van een in dat lid bedoeld werk de Tracéwet of de Spoedwet wegverbreding van toepassing is, of indien ten aanzien van dat werk toepassing wordt gegeven aan afdeling 3.5 van de Wet ruimtelijke ordening.

Rijkscoördinatieregeling (artikel 3.35 Wet ruimtelijke ordening)

De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat heeft de Rijkscoördinatieregeling van toepassing verklaard (besluit van 1 oktober 2009) op de maatregel Waterberging Volkerak Zoommeer. De Rijkscoördinatieregeling is opgenomen in afdeling 3.5 van de Wet ruimtelijke ordening. Deze regeling houdt in dat er een Rijksinpassingsplan (een bestemmingsplan vastgesteld door de rijksoverheid) wordt vastgesteld voor het betreffende gebied en tevens alle voor de maatregel benodigde besluiten worden gecoördineerd door de staatssecretaris.

Voor de maatregel Waterberging Volkerak-Zoommeer is om die reden geen projectplan van het waterschap vereist. Tevens is voor deze maatregel, die door of namens het waterschap zelf wordt uitgevoerd, geen watervergunning vereist op grond van de Keuren van de waterschappen.

Het besluit tot vaststelling van het Rijksinpassingsplan Waterberging Volkerak-Zoommeer is daarom het formele besluit dat ten grondslag ligt aan de verbetermaatregelen aan dijken en kunstwerken. Ondanks dat er geen projectplan en watervergunning worden opgesteld is besloten de eisen en voorschriften, die het waterschap als beheerder stelt aan de uit te voeren werkzaamheden, onverkort overeind te houden.

De genoemde eisen en voorschriften bevatten waardevolle aanwijzingen voor de te verrichten werkzaamheden en zullen dan ook mede vanuit oogpunt van rechtsgelijkheid overeenkomstig worden toegepast, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.

Tot de te beschermen belangen behoort het voorkomen van:

1. Gevaarlijke of ongewenste waterhuishoudkundige situaties;
2. Schade aan milieu- of natuurwaarden;
3. Niet of niet tijdig kunnen realiseren van het project Waterberging Volkerak-Zoommeer als onderdeel van het programma Ruimte voor de Rivier;
4. Schade aan de belangen van derden;
5. Kennelijk onredelijke situaties.

Hierna is toegelicht in welke documenten behorende bij de Maatregel Waterberging Volkerak Zoommeer deze eisen/voorschriften zijn verwerkt. De waterschappen zullen bij de realisatie als opdrachtgever de eigen eisen en voorschriften in acht nemen.

Toelichting:

De hydraulische randvoorwaarden, waaraan de dijken moeten voldoen, zijn beschreven in voorliggend Waterbergingsplan en in het Technisch Ontwerp Dijken en Dammen (DHV, 2011b) en Technisch Ontwerp Kunstwerken (DHV, 2011c). De ligging en afmetingen van de dijken zijn vastgelegd in de Planregels (juridisch gedeelte) van het Rijksinpassingsplan en zijn uitgangspunt voor de uitvoering. Beleidsregels kunnen daarin geen wijzigingen brengen.

De milieu- en natuurwaarden waarmee in het project Waterberging Volkerak-Zoommeer rekening moet worden gehouden, zijn onderzocht in het Milieueffectrapport en de Passende Beoordeling.

Dit heeft in een aantal gevallen geleid tot het nemen van mitigerende maatregelen, die opgenomen zijn in het Rijksinpassingsplan en in het Besluit tot wijziging van het Peilbesluit.

Deze mitigerende maatregelen zijn uitgangspunt voor de uitvoering. Belangen van de natuur kunnen bijvoorbeeld eisen dat werkzaamheden niet in een bepaalde periode (broedseizoen) of in één aaneengesloten periode worden uitgevoerd maar gespreid over meer perioden. In dat geval kan geen toepassing plaatsvinden van beleidsregels, die uitgaan van uitvoering van werken in één aaneengesloten periode.

In de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier is vastgelegd dat in 2015 aan de veiligheidsdoelstellingen moet zijn voldaan.

Als bijvoorbeeld volgens beleidsregels tussen 1 oktober en 1 april geen ontzodingen, ingravingen en dergelijke in waterstaatswerken mogen plaatshebben, kan dit de periode waarin werken wel mogen worden uitgevoerd zodanig beperken dat de realiseringstermijn van het gehele project in gevaar zou komen.

Als de veiligheid van het waterstaatwerk naar het oordeel van de beheerder niet in het geding komt, is afwijking van de gesloten periode uit de beleidsregel mogelijk. Schade aan de belangen van derden of kennelijk onredelijke situaties kunnen een reden zijn om van de beleidsregels af te wijken.

Bijlage K: Plan Waterveiligheid Volkerak-Zoommeer

1. INLEIDING

1.1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

Het plan waterveiligheid vervangt de waterwet vergunning en het projectplan voor zover het om een wijziging waterstaatswerk gaat, ter uitvoering van het Rijks-inpassingsplan 'Waterberging Volkerak Zoommeer' en geeft hier invulling aan. In het plan waterveiligheid verifiëren wij dat de van toepassing zijnde voorwaarden vanuit de keur WBD, worden nageleefd tijdens realisatiefase.

Tijdens realisatiefase kunnen zich onverwachte gebeurtenissen voordoen, die gevolgen hebben voor de veiligheid en functionaliteit van de waterkering. Het plan waterveiligheid omschrijft de werkzaamheden met eventuele risico's tijdens de realisatiefase. Risico's als gevolg van externe factoren, zoals weersinvloeden, worden opgenomen in het hoogwateractieplan.

De directe verbanden tussen het plan waterveiligheid, hoogwateractieplan en calamiteitenplan zijn met behulp van de onderstaande Figuur 1 in kaart gebracht.

Figuur 1 Verbanden Plan Waterveiligheid

2. KW 4 MANDERSLUIS

2.1 Werkzaamheden

De werkzaamheden aan de Mandersluis zijn als volgt te omschrijven:

1^e keermiddel: Dit zijn de bestaande vloeddeuren, puntdeuren, in het buitenhoofd. Aan de puntdeuren en de bewegingswerken worden de noodzakelijke reparaties uitgevoerd of onderdelen (puntdeuren) worden vernieuwd. Conform artikel 4.23 Keur Waterschap Brabantse Delta wordt er vrijstelling verleend bij uitvoering van onderhoud- of herstelwerkzaamheden. De Onderhoud/herstelwerkzaamheden worden op een externe locatie uitgevoerd.

2^e keermiddel: bestaande sectordeuren dienen opgehoogd te worden tot NAP+4,0m, deze ophoogwerkzaamheden zullen ter plaatse worden uitgevoerd.

2.2 Uitvoering werkzaamheden

Nabij de sluis aan de zijde van industrieterrein Dintelmond zal er een klein opslagdepot worden gemaakt voor de kleine materialen, omringd door bouwhekken. Daarnaast is er met de inrichting van de bouwplaats rekening gehouden met beschikbare ruimte voor het doorlaten van auto's van scheepvaart (Figuur 3).

1^e Keermiddel: de puntdeuren en de bewegingswerken worden eruit gehesen met een mobiele 300-tons telekraan, welk opgesteld staat op het sluissterrein. De bewegingswerken worden extern gereviseerd en samen met nieuwe puntdeuren weer teruggeplaatst. Ook dient de bodem van de kolk ter plaatse van de aanslag en de kassen schoongemaakt te worden van vuil en aanslag.

2^e keermiddel: het segment van de sectordeuren voor de ophoging wordt erop gehesen en wordt in-situ erop gelast. Nadien wordt de lasnaad, evenals de bestaande sectordeur boven water voorzien van conservering.

Tijdens de werkzaamheden wordt de schutsluis qua spuidebiet niet gestremd.

2.3 Planning

De uitvoeringsperiode van KW4, loopt van half Oktober-2014 t/m half April-2015. Tijdens deze periode zijn er een aantal stremmingen. De 1^e stremming betreft het uithalen van de houten puntdeuren in week 44. In overleg is bepaald dat de suikerunie gebruik kan blijven maken van de Mandersluis tijdens de stremming, onder voorwaarden. Tijdens de werkzaamheden zal dagelijks afstemming plaatsvinden tussen de Combinatie en de Suikerunie.

Voor werkzaamheden aan de sectordeuren zijn slechts kortdurende stremmingen nodig t.b.v. het in hijsen. Deze stremming zal zijn in de periode na 1 april. De exacte planning en tijdperiode zal worden afgestemd met de beheerder. De uitvoering van de overige werkzaamheden aan de sectordeuren kan plaatsvinden in de sluiscolken zonder stremming.

Voor het terugplaatsen van de houten puntdeuren is een stremming nodig van 1 dag. De exacte planning van deze stremming wordt nader afgestemd met de beheerder waarbij in ieder geval rekening wordt gehouden met de stremming van de schutsluis Benedensas (KW8) en het vaarseizoen.

2.4 Definitieve situatie

In de definitieve situatie zijn de puntdeuren van het boven hoofd en de sectordeuren boven hoofd weer volledig op sterkte en zijn functioneel voor keren van het water tijdens de waterberging. Dit wordt verder verwoord en uitgetekend in de ontwerpnota 154493-OWNV-1001 en 1003.

2.5 Veiligheid en Functionaliteit

Aspect	Risico-ID	Maatregel-ID	Verwijzing Keur WBD	Ongewenste gebeurtenis	Oorzaken / Gevolgen	Beheers-maatregelen	Onderbouwing opmerkingen
Stabiliteit	R-00120	M-00491	Art. 4.3	De stabiliteit van de sluisuren (bovenhoofd / sluiscolk) komt in het geding.	Tijdens hijswerkzaamheden staat er een kraan op de kade; zwaardere belasting	Stabiliteits-berekening van de kraanopstelling op het sluissterrein, tijdens hijswerkzaamheden (zie berekening in bijlage C 154493-WPL-2000 d.d. 03-10-2014)	Contractueel is er geen verplichting voor werken vanaf het water. Daarnaast wordt er geen omgeving gehinderd tijdens de werkzaamheden. Door de kraanwerkzaamheden vanaf de vaste wal uit te voeren, kan de stremmingsperiode zo kort mogelijk gehouden worden.

Plan Waterveiligheid

Project naam :	Waterberging Volkerak-Zoommeer	Pagina:	14 van 105
		Revisie datum:	31-03-2015
		Revisie nummer:	7.0
		Documentnummer:	154493-PWV-0001

Vervuiling oppervlakte-water	R-00121	M-00492	Art. 4.3	Lassen, slijpen, branden, en conserveren boven oppervlaktewater	Oppervlaktewater raakt verontreinigd	Opvangconstructie aanbrengen onder de las-, brand-, slijp-, of conserverings-werkzaamheden. Op de bestaande sectordeur worden steigerplanken met een zeil gespannen om de afvalresten op te vangen.	Het uithijzen van de sectordeuren valt buiten de scope, waardoor de werkzaamheden op locatie uitgevoerd worden.
waterkerende vermogen	R-00125	M-00493	Art. 4.3	Waterkerend vermogen van het kunstwerk wordt aangetast	KW4 kan niet functioneren als keermiddel	Zorgen dat de sectordeuren aan het binnenhoofd beschikbaar zijn. Deze zijn ook functioneel.	Aan de sectordeuren binnenhoofd, worden geen werkzaamheden uitgevoerd. Daarnaast
Het gelijktijdig uitvoeren van werkzaamheden aan de sectordeur en vloeddeur	R-00125	M-00493	Art. 4.3	Waterkerend vermogen van het kunstwerk wordt aangetast	KW4 kan niet functioneren als keermiddel	De sectordeuren van het buitenhoofd blijven voor noodgevallen in werking tijdens uitvoering	De vloeddeur heeft momenteel geen functie, dus kan worden uit gehesen, waardoor er gelijktijdig werkzaamheden aan beide deuren uitgevoerd kunnen worden.
Ontwerpfout en tijdens uitvoering				Stagnatie werkzaamheden	Ontwerp klopt niet met de situatie tijdens uitvoering	Voorafgaand aan het ontwerp worden de kunstwerken ingemeten, waarmee voorkomen wordt dat de situatie buiten verschild ten opzichte van de ontwerp uitgangspunten.	Nvt
Spuidebiet kunstwerk tijdens werkzaamheden				Het niet kunnen spuien van evt. hoge waterafvoer boezemsysteem, tijdens de werkzaamheden	Het stremmen van het spuidebiet tijdens werkzaamheden	Het spuidebiet wordt niet gestremd tijdens de werkzaamheden	Nvt

Tabel 2 Overzicht Veiligheid en Functionaliteit Kunstwerk 4

Bijlage L: Gespreksverslag jurist Volkerak-Zoommeer

Breda, 16 april 2015

De grote vraag was of het Rip voldoende juridische basis bood voor alle 40 werkzaamheden. In de praktijk blijkt dat er een veel groter detailniveau is dan dat het rip bood. De aannemer wilde bijvoorbeeld een keet op een dijk aanleggen. Normaal gesproken heb je hier o.g.v. de Keur een vergunning voor nodig. Dan kijk je in het Rip, dat is ontzettend algemeen. Daar staat het sowieso niet in. Een Rip heeft zo weinig detailniveau dat je in de praktijk de vraag krijgt, er gebeuren nu dingen, zijn deze wel geregeld? Of moeten we deze nog los gaan regelen? Bij elke situatie die we tegen kwamen zijn we gaan kijken of deze in het Rip stonden. Voor de gevallen die daar niet in stonden hebben we een werkwijze gecreëerd als oplossing. De theorie en het Rijk zeggen: als je een rip hebt, er verder niets meer nodig geen vergunning en geen projectplan, maar in de praktijk blijkt dat nog niet zo makkelijk. Je loopt tegen dingen aan waarbij je je afvraagt is dat wel voldoende geregeld? Aan de hand van praktische voorbeelden is er een werkwijze uitgerold. Als volgt

*Jurist legt werkwijze uit, zie stappenplan hoofdstuk 4 **

Situatie 1: valt het binnen de begrenzing van het Rip. Het Rip gaat over een bepaald projectgebied. valt een maatregel buiten het plangebied dan valt de maatregel letterlijk en figuurlijk buiten het Rip. Dan heb je sowieso, afhankelijk van de aard van de maatregel, een vergunning of projectplan nodig.

Situatie 2: er valt iets in het projectgebied van het Rip. Een projectplan gaat alleen over de aanleg/wijziging van waterstaatswerken. Gebeurt er iets wat niet de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk is, dan een vergunning. Bijvoorbeeld het plaatsen van een keet. Valt dit wel onder de Keur, dan moet er toch nog iets geregeld worden. Het rip gaat alleen over de aanleg of wijziging van waterstaatswerken. Vraag lizzy: Maar een Rip regelt toch ook ruimte? dan kunnen andere maatregelen er toch ook onder vallen? Jurist: dat is dus de vraag.. Behoort het er wel/niet toe. De bepaling over de verhouding van het projectplan en het rip staat in de waterwet. Het ziet dus eigenlijk alleen op de aanleg/wijziging van een waterstaatswerken. Die bepaling staat in het hoofdstuk: aanleg en beheer van waterstaatswerken. Als er ook andere dingen gebeuren die niet de aanleg of wijziging van waterstaatswerken inhouden, dan moet je je afvragen of het rip daar wel in voorziet. Er is dan een groep die zegt: natuurlijk je mag dan toch aannemen dat... dus je hoeft verder niets te regelen. De andere groep die heel precies is en het heel juridisch aanvliegt die zegt dat de maatregelen die niet de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk inhouden kunnen niet eens in het rip zitten. Die vallen dus onder de Keur dus toch nog een vergunning.

Situatie 3: er gebeurt iets, wordt dit dan wel of niet genoemd in het Rip, want de kern is dat het voor belanghebbenden voldoende duidelijk moet zijn wat er gaat gebeuren. Dus vindt tijdens de uitvoering nog nadere aanleg/wijziging van een waterstaatswerk plaats die niet in het Rip aan de orde is gekomen dan dient dat alsnog met een vergunning geregeld te worden. Je gaat bijvoorbeeld een dijk aanleggen en een watergang graven om het water dat van de dijk afstroomt op te vangen. Dan kun je je afvragen, de aanleg van die watergang, kun je nou lezen in het Rip dat die watergang er zou komen. Met een beetje goed wil zou je in: we gaan een dijk aanleggen en ervoor zorgen dat de waterhuishouding op orde is, kunnen lezen dat die watergang er zou komen en dat deze maatregel dus in het rip geborgd is. Staat er nou alleen: we leggen een dijk aan. Dan heb je de ene groep die zegt: je mag er

dan toch ook wel vanuit gaan dat.. De andere groep zegt: nee het staat er niet dus niet juridisch geborgd. Dus zou je ook weer iets moeten regelen.

Op deze manier hebben we per concreet geval beoordeeld of een vergunning verleend moest worden ja of nee. Maar dit is onze eigen uitleg die wij eraan geven. Wij hebben dat heel precies en kritisch gedaan, maar er zijn ook mensen die zeggen dat wij veel te kritisch zijn en die zeggen je hebt één rip en daar is alles mee geregeld. De wetgever heeft dat ook zo bedacht en ook al heeft het niet hetzelfde detailniveau die jullie waterschap zouden willen, het valt er toch allemaal onder. Maar wij vinden dat dat onmogelijk de bedoeling van de wetgever geweest zou kunnen zijn. Wij vinden rechtsbescherming belangrijk, dus toch een vergunning en rechtsbescherming. Het is onze interpretatie en wij willen verder gaan in rechtsbescherming dan het Rijk. Wij vinden rechtsbescherming belangrijker dan dat het project snel gerealiseerd wordt. Wij geven de voorkeur aan de rechtsbescherming en dan duurt de realisatie maar wat langer en dan vertraagt het project desnoods maar

Het D&C contract was er voor de gevallen die wel onder het Rip vielen. Je kan op twee manieren aan de aannemer vragen om een dijk te maken. Bij de ene manier schrijven tot achter de komma voor hoe hij dat moet doen. Klei van die samenstelling, dat product met die vrachtwagen aanvoeren of je zegt tegen de aannemer: er moet een dijk komen die sterk genoeg is. In het eerste geval weet de burger ook precies waar het aan toe is, omdat dat zo is vastgelegd in het projectplan en in het laatste geval, pas als de aannemer daadwerkelijk aan de slag gaat. Als je een projectplan hebt is het lastig als je tegen de aannemer zegt: zoek het maar uit, want dan weet je pas heel laat het detailniveau. Pas als de aannemer met zijn uitgewerkt offerte komt dan pas zou je eigenlijk het projectplan op moeten stellen. Dan pas heb je voldoende detailniveau om een projectplan op te stellen. Of je hebt te maken met een heel globaal projectplan waar wij zelf niet de voorkeur aangeven omdat wij rechtsbescherming en rechtszekerheid zo belangrijk vinden. Lizzy: dus het waterschap kiest altijd voor het projectplan met een hoog detailniveau ipv dat het de aannemer de vrijheid geeft? Jurist: nou, nee. De D&C contracten en de vrijheid geven aan de aannemer wordt juist gestimuleerd. Tegen de overheid wordt steeds vaker gezegd dat het niet op de stoel van de aannemer moet gaan zitten. Die weet namelijk echt wel hoe hij een dijk moet aanleggen. Resultaatgericht aanbesteden wordt steeds meer gestimuleerd, de aannemer is namelijk de expert. Die weet het beste hoe hij een dijk aan moet leggen. Wij weten aan welke normen het moet voldoen. Dat bijt elkaar ook nog een beetje, maar dat is een ander scriptie.

Hoe is het waterschap verder betrokken geweest?

Bij de eerste projecten zijn we verrast. Er lag op een gegeven moment een Rip en toen dachten we: hé maar daar zitten toch de details niet in die wij willen. Hoe meer projecten er kwamen en hoe verder in de tijd, hoe meer wij ons er tegenaan zijn gaan bemoeien. Op een gegeven moment zijn wij tegen het Rijk gaan zeggen: wij willen onze details erin gaan hebben. Het is dan toevallig degene wie je treft bij zo'n overleg ofdat hij daartoe genegen is om de details erin te verwerken. Ook bij het Rijk tref je soms iemand die het ermee eens is dat er meer details in moeten komen en de ander zegt: wij stellen een rip op en daarmee is het goed. En de ander zegt weer: als jullie die details erin willen, prima dan doen we dat toch. Net zoals het werken in het gesloten seizoen. Dat heeft het waterschap voor elkaar gekregen.

Na verloop van tijd zijn wij ook pas achter bepaalde maatregelen gekomen. Van te voren borgen in het inpassingsplan is dan gewoonweg niet mogelijk. We denken dan: goh waar blijven onze details die er normaal gesproken wel zijn? Je hebt dan eerst een paar algemene projecten gehad en vervolgens denk je: dat moet beter kunnen. En dat is dus deze werkwijze geworden, maar we zijn reuze benieuwd wat jij ervan vindt.

Vanuit Ontwerp en realisatie en vergunningen zijn er een vaste team medewerkers betrokken geweest bij het VZM, zo'n 7 mensen. In het begin is er niet ingezien dat een jurist nodig was. Er is me niets gevraagd, maar heb het ook niet aangeboden. Toen er twijfel ging ontstaan over het detailniveau zijn we elkaar steeds meer gaan opzoeken en zijn we de werkwijze gaan hanteren. En nu is dat contact er dus wel. De watertoets gebeurde vanuit vergunningen of beleid.

Heeft het waterschap gebruik gemaakt van de mogelijkheid om zienswijze in te dienen? Nee, we hebben als overheden onderling elkaar opgezocht, zoals de Waterwet ook zegt: kom er samen maar uit. Als je iets tegenkomt in de praktijk moet je niet formeel gaan doen, maar elkaar opzoeken en praktische afspraken maken. Dat hebben we ook gedaan omtrent het detailniveau dat wij willen. Niet naar rechtsmiddelen grijpen, wij hebben o.b.v. de watertoets het recht om... Zo gaat dat niet in de praktijk.

Bijlage M: Gespreksverslag medewerker Vergunningen Volkerak-Zoommeer

(23 april 2015)

Wij hebben tijdens de uitvoering van de maatregelen in het kader van VZM het beleid gehanteerd zoveel mogelijk onder het inpassingsplan te laten vallen. We hebben voor onszelf duidelijkheid en zeggenschap gecreëerd door aan de aannemer een Plan Waterveiligheid te vragen, maar dit is, zoals je weet, privaatrechtelijk. Of over het Plan Waterveiligheid ooit nog een officieel besluit genomen gaat worden weet ik niet. In het inpassingsplan wordt het volgens mij verder ook nergens genoemd. Het plan is nog steeds in ontwikkeling. Het wordt steeds tussentijds aan ons bekendgemaakt. Er zit ook weer een nieuw plan aan te komen.

Wij hebben voor drie maatregelen in het kader van VZM vergunningen verleend. De eerste maatregel was nodig voor het VZM maar viel buiten het plangebied zoals blijkt uit de planregels. Dit ging over de aanleg van een werkterrein. Volgens de Keur is dit een vergunningsplichtig activiteit dus hebben we aan de aannemer hiervoor een vergunning verleend. De tweede maatregel waarvoor we een vergunning hebben verleend had betrekking op de aanleg van een kabel middels gestuurde boring in het voorlang van de waterkering.

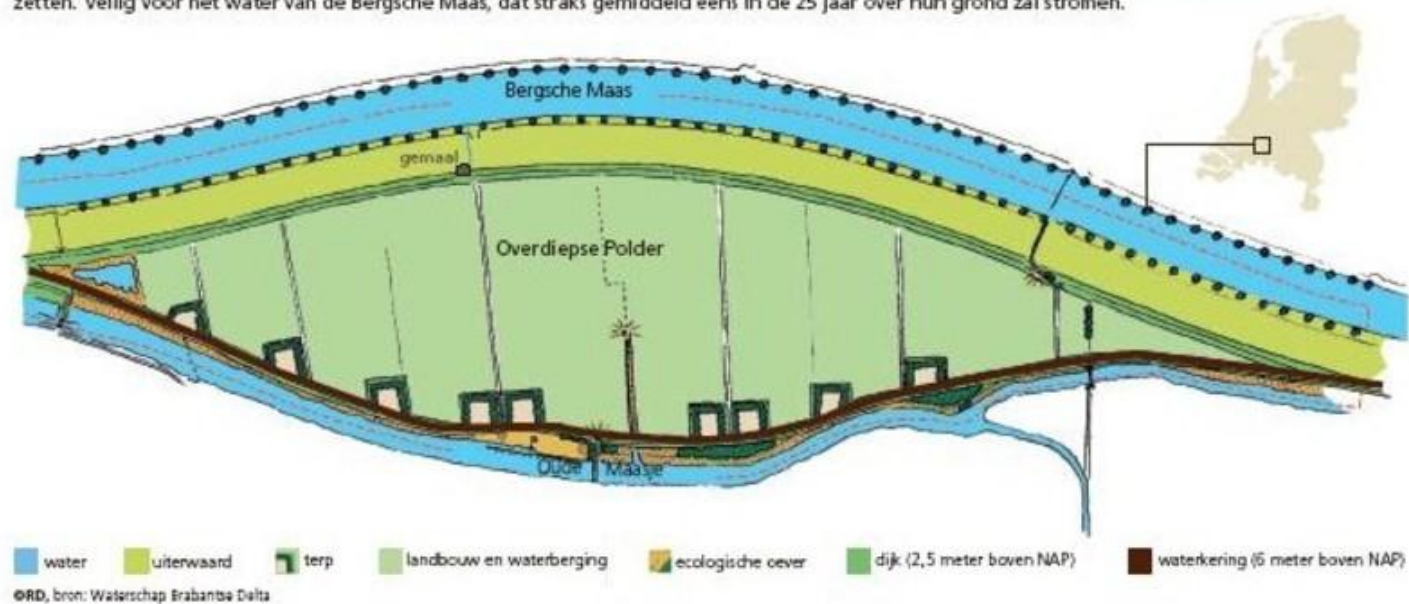
We hebben dus zoveel mogelijk toch onder het inpassingsplan laten vallen en niet bij iedere maatregel het stappenplan van de jurist gebruikt. We hebben zelf steeds gekeken of de maatregel echt onverwacht zou komen en of de maatregel grote gevolgen zou hebben. Afhankelijk daarvan en in combinatie met het stappenplan hebben we besloten voor die drie maatregelen toch een vergunning te verlenen.

Er wordt nog gespeculeerd over de aanleg van een recreatief pad en een vee rooster. We hebben voor onszelf al besloten dat als deze er gaat komen, we deze middels een vergunning willen voorzien van een grondslag. Hier is namelijk echt niet in voorzien in het inpassingsplan, we weten zelf immers nog niet of deze er gaat komen.

Bijlage N: Ligging Overdiepse Polder

Hoog en droog

Boeren in de Overdiepse Polder capituleerden niet voor rivierverruimingsplannen, maar bedachten een plan om hun bedrijven op terpen voort te zetten. Veilig voor het water van de Bergsche Maas, dat straks gemiddeld eens in de 25 jaar over hun grond zal stromen.

Bijlage O: Gespreksverslag projectleider Overdiepse Polder

Breda, 14-04-2015

Hoe heeft het waterschap ervoor gezorgd dat het een Dijkverleggingsplan heeft vast mogen stellen naast het Pip?

Men had in de gaten dat een essentieel onderdeel van het plan de dijkverlegging was. En wij wilden als waterschap zeker weten dat dat goed gebeurde. Als waterschap wilden wij zeker weten dat de dijk de juiste afmetingen zou krijgen. Niet alleen de afmetingen overigens, ook de sterkte en stabiliteit wilden wij goed geregeld krijgen. En de beste waarborg daarvoor was dat er een dijkverleggingsplan zou komen. De Provincie zag dit ook in en wist dat het de steun van het waterschap daarin nodig had. Wij zijn waterkwaliteitsbeheerder, -kwantiteitsbeheerder en waterkeringbeheerder. Je kan niet met die polder omgaan zonder het waterschap daarvoor nodig te hebben. Dat hebben ze goed in de gaten gehad. De provincie heeft ons heel hard nodig en wij hun ook. Tussen het waterschap en de provincie is een goede samenwerking vanzelfsprekend. Het is een hele andere soort samenwerking als met het Rijk, dat zelf ook waterbeheerder is. Voor de provincie zijn wij het bevoegde gezag als het om water gaat. De provincie weet heel goed hoe wij denken en andersom. Ik heb nooit gehoord dat de provincie dwars ligt.

De provincie was opdrachtgever dus in die rol hebben zij zich ook bemoeit met de inhoud van het Pip. Maar ze wisten ook dat het waterschap specialist was op het gebied van dijkverbeteringen dus is er veel aan ons overgelaten. Het dijkverleggingsplan is als bijlage toegevoegd. Volgens de provincie waren wij niet bevoegd om een 'echt' dijkverleggingsplan vast te stellen.

Heeft het Rijk invloed gehad op de inhoud van het Pip?

De provincie heeft een overeenkomst gesloten met het Rijk. In die overeenkomst stond dat de provincie zou zorgen voor de planstudie. Aan het eind van deze planstudie kwam de vraag: hoe nu verder? De provincie had het graag zelf af willen maken. Dat kun je je voorstellen. Zij waren er ook mee begonnen. Toen is er een gesprek geweest tussen de provincie het Rijk en de waterschappen omtrent de kwestie wie het uit ging voeren, de realisatiefase. Het Rijk heeft toen besloten dat het waterschap de uitvoering mocht gaan doen. Het Rijk vond namelijk dat er eigenlijk maar twee organisaties waren die de uitvoering kon doen. Zichzelf of het waterschap. RWS had niet voldoende personeel dus kreeg het waterschap de verantwoordelijkheid over de uitvoering. Dat is ook niet vreemd. Het was een project waarin dijkverlegging centraal stond, en daarmee zijn wij bekend. Naar mijn weten is ooit één keer een dijkverbeteringsproject door de provincie zelf uitgevoerd. In alle andere gevallen het waterschap. Natuurlijk hebben ze over onze schouder meegekeken. We moesten met ieder plannetje ook naar GS voor de goedkeuring. Er was een hele duidelijke scheiding tussen de planstudiefase: provincie en de realisatiefase: waterschap. Dit is ook vastgelegd in een bestuursovereenkomst in 2009. Overigens is de provincie ook verantwoordelijk geweest voor vastgoed er moesten namelijk gronden opgekocht worden. In die bestuursovereenkomst stond wat we allemaal moesten doen. Zo moesten we elk jaar rapporteren hoe alles gegaan was en werd ons verzocht op te werken volgens het IPM-rollenmodel.

Bijlage P: Gespreksverslag vergunningverlener Overdiepse Polder

Breda, 02-04-15

Het waterschap heeft eigenlijk niet meer gedaan dan een dijkverleggingsplan opgesteld. De provincie is de officiële opdrachtgever en die heeft het project bij het waterschap neergelegd voor de uitvoering. Qua uitvoering is het waterschap weer de opdrachtgever geweest. Er werd wel een provinciaal belang gediend, maar het betrof natuurlijk een project dat puur op 'water' zag en daarom was het waterschap de aangewezen persoon voor de uitvoering. In dat dijkverleggingsplan hebben wij alle onderwerpen opgenomen die nu in een projectplan staan.

Maar in de invoeringswet Wro stond al dat er geen dijkverleggingsplan vastgesteld mocht worden als er kozen werd voor een inpassingplan.

Ja, maar we wisten niet hoe we het anders hadden moeten doen. De discussie is geweest of dat dit juridisch eigenlijk wel mogelijk was, maar omdat dit niet volledig werd uitgesloten besloten we toch van de mogelijkheid gebruik te maken. Hier hebben we wel om geworsteld met de provincie, maar die heeft uiteindelijk de knoop doorgehakt dat er toch een dijkverleggingsplan moest komen.

Dit is opmerkelijk, ging de provincie hiermee akkoord? Ik dacht zelf dat de provincie eigenlijk zo weinig mogelijk wilde regelen.

Dat is niet helemaal waar, maar we komen wat later aan beurt (in de andere situaties). Voor een pip heb je de m.e.r. In die m.e.r.-studie worden voorkeuren meegenomen en daarin speelt water ook een belangrijke rol. Op die manier heeft het waterschap wel zijn invloed op het uiteindelijke inpassingsplan. Uiteindelijk heb je ook altijd nog de Keur om op terug te vallen. Je wilt dit eigenlijk liever niet gebruiken als middel om iets voor elkaar te krijgen. Daarnaast heb je nog het watertoetsproces. Maar door de m.e.r. procedure kunnen wij zeker met inbreng komen. Ook in het ontwerp wordt het waterschap gevraagd om met eisen aan het waterstaatswerk te komen en dit is bij pip OP ook wel degelijk gebeurd. Dit begint bij de voorgesprekken en eindigt pas bij de handhaving.

Welke contractsvorm is gekozen?

Er is gekozen voor een D&C contract met de aannemer. Dit contract kenmerkt zich door de vrijheid die je geeft aan de aannemer. Hij mocht wel een gemaaktje ontwerpen, vandaar de D van design, maar de dijken waren allemaal al voorgeschreven. Randvoorwaarden hebben we wel meegegeven. De RAW-bestek hebben we laten liggen. In het dijkverleggingsplan stond heel goed beschreven hoe de maatregelen aan de dijk uitgevoerd moesten worden. Zowel het waterschap als de aannemer moesten wennen aan het contract. Dat heeft te maken met verantwoordelijkheden. Wie regelt het zand? Het waterschap of de aannemer? Daar is wel discussie over geweest. Je moet heel goed weten wat je rol is volgens het contract. De verhouding opdrachtgever-aannemer. Bij een RAW-bestek is dat hartstikke duidelijk. Tot aan het laatste moertje schrijf je voor. Dat doen we bij een projectplan. Want de aannemer leunt achterover en wacht op aanwijzingen. Bij een D&C-contract is dat wel anders. Hij moet steeds met een voorstel komen en wij controleren. Een D&C-contract is veel meer op afstand dan wij gewend zijn. Wij waren gewend in de keet te gaan zitten en te zeggen wat de aannemer moest gaan doen. Nu kijk je wat hij van plan is op papier en verwacht je dat hij het ook zo gaat doen en op het eind controleer je het. Dit is redelijk goed gegaan, maar je moet er wel aan wennen.

Er is geen watertoets geweest. De Bergsche Maas is onderdeel van het hoofdsysteem en daar hebben wij niets over te zeggen. De polder maakt onderdeel uit van de Bergsche Maas. Als er een watertoets geweest zou zijn dan was die van het Rijk geweest en niet van ons.

Heeft het waterschap gebruik gemaakt van zienswijzen?

Ik denk dat wij formeel wel gereageerd hebben, maar de meeste opmerkingen waren wel bekend. Je zit daar aan tafel als bevoegd gezag. Het is dan ook raar als je aan het eind pas zegt dat het niet klopt.

Bijlage Q: Dijkverleggingsplan Overdiepse Polder

Bos

Provincie Noord-Brabant

Dijkverleggingsplan

Witteveen+Bos
van Twickelostraat 2
postbus 233
7400 AE Deventer
telefoon 0570 69 79 11
telefax 0570 69 73 44

INHOUDSOPGAVE

blz.

1. INLEIDING	4
1.1. Achtergrond	4
1.2. Doel	4
1.3. Leeswijzer	4
2. ONTWERPBASIS	6
2.1. Inleiding	6
2.2. Ontwerpfilosofie	6
2.3. Algemene randvoorwaarden	6
2.4. Geometrische randvoorwaarden	7
2.5. Hydraulische randvoorwaarden	7
2.6. Algemene uitgangspunten	7
2.7. Hydraulische uitgangspunten	8
2.8. Geotechnische uitgangspunten	9
2.8.1. Uitgevoerd grondonderzoek	9
2.8.2. Bodemopbouw	10
2.8.3. Maaiveldniveau	11
2.8.4. Parameterset	11
2.8.5. Stabiliteitsfactoren	13
3. BESCHRIJVING ONTWERP PRIMAIRE WATERKERING	16
3.1. Inleiding	16
3.2. Tracé waterkering	16
3.2.1. Bestaande primaire waterkering	16
3.2.2. Nieuwe primaire waterkering	17
3.3. Dijkvakindeling	17
3.4. LNCA-waarden	18
3.5. Dijkopbouw	18
3.5.1. Bekleding buitentalud	19
3.5.2. Bekleding binnentalud	20
3.5.3. Zandkern	21
3.6. Dwarsprofiel weg	21
3.6.1. Bestaande situatie	21
3.6.2. Algemene eisen erftoegangswegen	22
3.6.3. Nieuwe situatie	24
3.7. Doorsnede dijklichaam	24
3.8. Keurgebied en zonering	25
4. HYDRAULISCHE BELASTING PRIMAIRE WATERKERING	27
4.1. Inleiding	27
4.2. Achtergrond hydraulische belastingen	27
4.2.1. Wet op de Waterkering	27
4.2.2. Opbouw dijktafelhoogte	28
4.2.3. Berekeningsmethode dijktafelhoogte	29
4.3. Ontwerpwaterstanden	29
4.4. Rivierwaterstandverloop	29
4.5. Dijktafelhoogtes	30
4.6. Golfcondities	31
4.7. Stroomsnelheden	31
4.8. Geohydrologische condities	31
4.8.1. Waterspanningen tijdens hoogwater	32

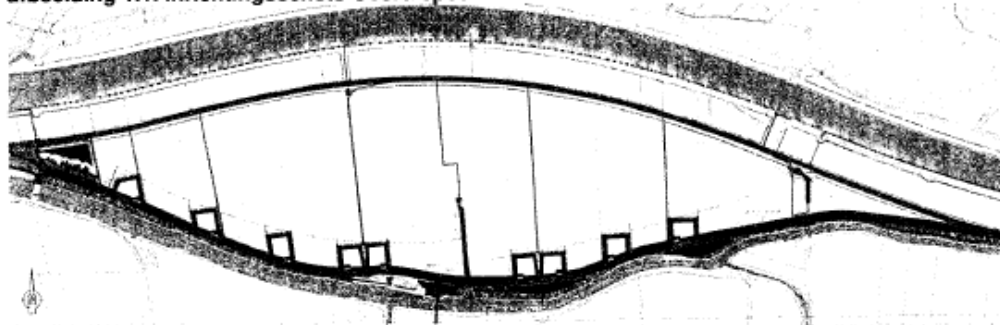
4.8.2.	Waterspanningen bij val na hoogwater	32
5.	STERKTE PRIMAIRE WATERKERING	34
5.1.	Inleiding	34
5.1.1.	Falen en bezwijken	34
5.1.2.	Faalmechanismen	34
5.2.	Kruinhoogte	35
5.2.1.	Klink	35
5.2.2.	Zettingen	35
5.2.3.	Aanleghoogte	37
5.3.	Macrostabieliteit	38
5.3.1.	Modelbeschrijving	38
5.3.2.	Macrostabieliteit binnenwaarts	39
5.3.3.	Macrostabieliteit buitenwaarts	40
5.3.4.	Gevoeligheidsanalyse bodemopbouw en waterspanningen	40
5.4.	Microstabieliteit	43
5.5.	Zandmeevoerende wellen	44
5.5.1.	Opbarsten	45
5.5.2.	Piping	46
5.6.	Stabiliteit bij golfoverslag	48
5.7.	Stabiliteit vooroever	49
5.8.	Sterkte bekleding buitentalud	49
5.9.	Mechanische bedreiging	49
6.	BESCHRIJVING OVERIGE GRONDCONSTRUCTIES	50
6.1.	Inleiding	50
6.2.	Terpen	50
6.3.	Op- en afritten	50
6.4.	Aansluiting op bestaande waterkering	50
6.5.	Bescherming defensie terrein	50
6.6.	Primaire waterkering langs noordzijde Bergsche Maas	51
7.	UITVOERINGSASPECTEN	52
7.1.	Inleiding	52
7.2.	Kabels en leidingen	52
7.3.	Cunet	52
7.4.	Zandkern	52
7.4.1.	Aanbrengen en verdichten	52
7.4.2.	Stabiliteit	52
7.4.3.	Zettingen	53
7.5.	Bekleding	53
7.5.1.	Kleibekleding	53
7.5.2.	Grasbekleding	53
8.	LITERATUUR	54
9.	SYMBOLEN	56
	laatste bladzijde	57

1. INLEIDING

1.1. Achtergrond

De Overdiepse Polder ligt ten zuiden van de Bergsche Maas globaal tussen Waalwijk en Geertruidenberg. In de planologische kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier (19 december 2006) is de Overdiepse Polder aangewezen voor riviervruiming. Dit komt in grote lijnen neer op het verplaatsen van de huidige primaire waterkering naar de zijde van het Oude Maasje en het ontruimen van de polder van obstakels die de doorstroming belemmeren. Aan deze nieuwe primaire waterkering worden 9 terpen gerealiseerd, waarop de nieuwe bouwblokken met opstallen komen te staan van de bedrijven, die in de heringerichte polder blijven (afbeelding 1.1). Door het afgraven van delen van de bestaande primaire waterkering en het amoveren van opstallen uit de polder wordt het gebied geschikt gemaakt voor waterberging en doorstromen van water bij hogere rivierafvoeren. Een dergelijke situatie zal zich gemiddeld een keer per 25 jaar voordoen. Het Rijk heeft in een bestuursovereenkomst met provincie Noord-Brabant de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de planstudie en het voorbereiden van de noodzakelijke publieksrechtelijke besluiten bij de Provincie neergelegd. De Provincie heeft in een bestuursovereenkomst met het waterschap Brabantse Delta en de gemeenten Geertruidenberg en Waalwijk de samenwerking met die partijen bekrachtigd.

afbeelding 1.1. Inrichtingsschets Overdiepse Polder

Provincie Noord-Brabant voert derhalve samen met andere instanties deze planstudie uit, die uiteindelijk moet leiden tot publiekrechtelijke besluiten om de riviervruiming mogelijk te maken. Op basis van de uitkomsten van de studie brengen Gedeputeerde Staten advies uit aan het ministerie van Verkeer en Waterstaat, respectievelijk voor de variantkeuze en het projectbesluit. Na het projectbesluit bereidt de provincie samen met de betrokken partijen de publiekrechtelijke besluiten voor. De planstudiefase eindigt op grond van de bestuursovereenkomst tussen Rijk en Provincie zodra deze besluiten onherroepelijk zijn geworden.

1.2. Doel

Het voorliggende dijkverleggingsplan is opgesteld overeenkomstig de uitgangspunten van de Wet op de Waterkering. Vanwege nieuwe ruimtelijke ordeningswetgeving is het niet meer noodzakelijk om de procedure van deze wet te volgen. Het dijkverleggingsplan wordt nu betrokken bij het provinciale inpasingsplan en de vereiste keurvergunning.

In dit plan is het ontwerp van de primaire waterkering gepresenteerd en beoordeeld op de nodige faalmechanismen.

1.3. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is het programma van eisen voor het dijkontwerp gegeven. De aangenomen waarden voor de hydraulische en geotechnische parameters, welke als invoer dienen bij de beoordeling van de

Bijlage R: Coördinatiebesluit Overdiepse Polder

Behoort bij het besluit van Provinciale Staten van Noord-Brabant
d.d. 3 oktober 2008, nr. 42/08 B,
Mij bekend,

Griffier der Staten van Noord-Brabant

Bijlage: Coördinatie ex art. 3.33 Wro van overige besluiten voor realisatie van het rivierverruimingsproject Overdiepse Polder

Tabel 1: besluiten najaar 2008 in procedure

Vergunning / Ontheffing / Besluit / Beschikking	Wet- en regelgeving	Bevoegd gezag	Benodigd voor
1. Wbr-vergunning	Wet beheer Rijkswaterstaatswerken	Rijkswaterstaat	Verlagen huidige primaire waterkering, aanleg suatiesluis en verbreden afvoer Bergsche Maas
2. Keurontheffing	Waterschapskeur	Waterschap Brabantse Delta	Werkzaamheden aan primaire waterkering langs Bergsche Maas, kade Oude Maasje en aan waterhuishouding: - aanleg nieuwe primaire waterkering en aanleg terpen - verlagen huidige primaire kering - aanleg westplas - aanleg suatiesluis + opstelplaats noodpompen - vervangen gemaal op bestaande lokatie - aanpassen waterhuishouding i.v.m. uitvoering project en ontwatering na inundatie en dempingen waterlopen voor aanleg kering en terpen - beperkte herinrichting Dussensche Gantel - inrichten ecologische zone tussen nieuwe dijk en Oude Maasje
3. Ontgrondingenvergunning	Verordening ontgrondingen Noord- Brabant 2008	Provincie	Aanleg plas (inclusief ontgraven depot / defensierrein)
4. Beschikking ernst en spoedeisendheid	Wet bodembescherming	Provincie	Verontreiniging ter plaatse van Overdiepse Kade

Tabel 2: besluiten voorjaar 2009 in procedure

Vergunning / Ontheffing / Besluit / Beschikking	Wet- en regelgeving	Bevoegd gezag	Benodigd voor
1. Ontgrondingenvergunning	Verordening ontgrondingen Noord-Brabant 2008	Provincie	Resterende permanente ontgrondingen: - verbreden watergang noordzijde polder - verbreden watergang in uiterwaard vanaf suatiesluis
2. Keurontheffing	Waterschapskeur	Waterschap Brabantse Delta	Detailtering permanente aanpassingen aan watergangen en waterkeringen: - aanleg en aansluiten wegen op dijk - ontwerp dijken - aanpassen waterhuishouding ter compensatie van de tbv dijk en terpen gedempte watergangen - verleggen kabels en leidingen
3. Ontheffing Flora- en faunawet	Flora- en faunawet	Dienst Regelingen	Verstoring plant- en diersoorten: - roekenkolonie Mits aanwezig: - vleermuizen - boomvalk
4. Saneringsplan / BUS-melding	Wet bodembescherming	Provincie	Verontreiniging ter plaatse van Overdiepse Kade
5. Kapvergunning	Algemene Plaatselijke Verordening	Gemeenten Waalwijk / Geertruidenberg	Kappen van bomen
6. Bouwvergunning	Woningwet; Bouwverordening	Gemeenten Waalwijk / Geertruidenberg	Aanvraag vergunning op hoofdlijnen voor aanleg/aanpassen bouwwerken: - vervangen gemaal en aanleg - suatiesluis

Tabel 3: besluiten in uitvoeringsfase in procedure*

Vergunning / Ontheffing / Besluit / Beschikking	Wet- en regelgeving	Bevoegd gezag	Benodigd voor
1. Bouwvergunning	Woningwet; Bouwverordening	Gemeenten Waalwijk / Geertruidenberg	Aanleg aanpassen bouwwerken: - vervangen gemaal - aanleg suafiesluis Uitvoeringsgerelateerde tijdelijke bouwwerken (steigers, ketenpark, etc)
2. Milieuvergunning	Wet Milieubeheer / Activiteitenbesluit	Provincie	Inrichting voor het winnen van zand uit de westplas
3. Melding activiteitenbesluit	Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer	Gemeente	Tijdelijk werkterrein, tijdelijke gronddepots, opslag puin-> noodzaak afhankelijk van bijlage bij besluit
4. Ontgrondingenvergunning	Verordening ontgrondingen Noord-Brabant 2008	Provincie	Aanleg tijdelijke loshaven (afhankelijk van uitvoeringsplanning aannemer)
5. Ontheffing Keur	Waterschapskeur	Waterschap Barbantse Delta	Uitvoeringsgerelateerde tijdelijke aanpassingen aan watergangen en waterkeringen (o.a. kruising bouwweg/sloot, tijdelijk verleggen dijk bij gemaal, tijdelijke bouwwegen bij dijk)
6. Wbr-vergunning	Wet beheer Rijkswaterstaatswerken	Rijkswaterstaat	Tijdelijke loswal of -haven, en/of andere uitvoeringsgerelateerde buitendijkse activiteiten
7. Lozingsvergunning	Wet verontreiniging oppervlaktewater	Rijkswaterstaat / Waterschap	Uitvoeringsgerelateerde tijdelijke lozingen binnen- en/of buitendijs en voor verontdieping plas
8. Onttrekkingsvergunning /melding	Verordening waterhuishouding Noord-Brabant 2005	Provincie	Uitvoeringsgerelateerde tijdelijke onttrekkingen om werkzaamheden in den droge uit te voeren en bij toepassen onderzuiger in te ontgraven plas
9. Onttrekking- /Lozingsvergunning	Wet op de Waterhuishouding	Rijkswaterstaat	Bij lozingen/onttrekkingen aan rijkswateren tijdens uitvoering (bijvoorbeeld tgv gebruik onderzuiger)

10. Lozingsvergunning / Aansluitvergunning	Wet verontreiniging oppervlaktewateren / Algemene Plaatselijke Verordening	Waterschap / Gemeente	Tijdelijk werkterrein aansluiten op riolering/oppervlaktewater
11. Melding besluit bodemkwaliteit	Besluit bodemkwaliteit	Gemeente	Toepassen bouwstoffen, grond of baggerspecie of opslag van grond of baggerspecie. Materiaal/depot moet voldoen aan normen uit besluit. Bij hergebruik puin in dijk geldt Bbk, bij tijdelijke opslag puin: toetsen aan activiteitenbesluit (zie activiteitenbesluit)
12. Sloopvergunning	Woningwet/ Bouwverordening	Gemeente	Slopen van bestaande bouwwerken (gemaal, boerderijen)
13. Verkeersbesluit	Wegenwet	Gemeente	Aanbrengen / wijzigen bebording, belijning, etc. voor tijdelijke en permanente verkeerssituaties
14. In-/uitritvergunning	Algemene Plaatselijke Verordening	Gemeente	Aanbrengen uitvoeringsgerelateerde tijdelijke in-/uitritten
15. Opbrekvergunning	Algemene Plaatselijke Verordening	Gemeenten	Opbreken van wegen
16. Ontheffing bestemmingsplan	Wet op de ruimtelijke ordening art. 17	Gemeente	Aanbrengen van tijdelijke bouwwegen, werkterreinen en depots
17. Ontheffing Binnenvaartreglement	Binnenvaartpolitie-reglement	Rijkswaterstaat	Uitvoeringsgerelateerde activiteiten op de Maas (bijvoorbeeld laden en lossen, aanleggen ponton, etc.)
18. Melding PMV	Provinciale Milieuverordening	Provincie	Afvoer sloopafval/puin/grond

* naar inventarisatie per medio 2008

Bijlage S: Gespreksverslag waterschap De Dommel

Boxtel, (20 april 2015)

Jurist en planvormer stedelijk waterbeheer

Hebben jullie te maken gehad met de discussie wel/geen projectplan?

Bij ons is de situatie die jij schetst nog niet aan de orde geweest. Wij zitten in een stuurgroep voor Pip Ruit Eindhoven, maar zitten daar aan tafel als bevoegd gezag. Wij zijn 1 van de 11 actoren die meepraten. 9 gemeentes, waterschap en de provincie als wegbeheerder. De provincie is ook initiatiefnemer van het project. Het is nooit ter sprake gekomen dat ons projectplan in het Pip verweven zou moeten zitten. Daar ben ik mij ook niet van bewust geweest, dat de waterstaatswerken daarin ook geregeld zouden moeten worden. Onze taak is bij Pip Ruit Eindhoven: inrichting en vernatting van het gebied. Daarvoor moeten bruggen aangelegd worden. Wij hebben als randvoorwaarde meegegeven dat deze voldoende hoog gebouwd moeten worden, maar deze brug is geen waterstaatswerk. Het heeft geen waterkerende functie. Wij hoeven dan ook geen waterstaatswerken aan te leggen. Het peil zal wel veranderd moeten worden en wellicht zijn daar wel waterstaatswerken voor nodig, maar daar is nog niets over bekend. Het project ligt nu ook stil. Er is zelfs nog geen vooronderzoek gedaan. Er is enkel bekend: er komt daar een weg te liggen. Waterschap jullie hebben als opgave het gebied te vernatten. Als we zeker weten dat de weg er komt dan gaan we verder kijken.

Jurist: in artikel 5.4 Wtw staat alleen het eerste lid is niet van toepassing, dat betekent dat je geen projectplan hoeft vast te stellen. Als de doelstelling van de provincie niet overeenkomt met de doelstelling van het waterschap dan zou ik adviseren toch een projectplan vast te stellen. En voor alle andere maatregelen, die geen aanleg of wijziging van waterstaatswerken inhouden, een vergunning. In de wet staat niet dat wij dat niet meer mogen.

Bijlage T: Gespreksverslag de heer F. Groothuijse

Gerard van der Klein

13 maart 2015

Hoe kijkt u tegen de komst van de Omgevingswet aan? Is het wel goed om al deze wetten te bundelen of zouden deze wetten toch hun eigen karakter moeten behouden?

De vraag is natuurlijk hoe je dat doet. Het is een ambitieus project en nou ja er is hoog ingezet en ja, ikzelf denk dat het goed is dat alles weer een keer wordt herschikt. Dus dingen die bij elkaar horen bij elkaar zet. Maar als ik naar die wet kijk nu, en daar moet ik bij zeggen dat ie nu vrij kaal is. Er moet heel veel bij AMvB geregeld worden en om een compleet beeld van die wet te krijgen moet je eigenlijk de AMvB's ook hebben. Maar goed die teksten zijn nog niet beschikbaar, althans niet openbaar beschikbaar, het is dus vrij lastig om er nu iets over te zeggen. Maar ik denk zelf dat het wel goed is om alles weer een keer bij elkaar te zetten en te doordenken alleen ik verwacht zelf niet hele grote veranderingen eigenlijk als ik heel eerlijk ben. De instrumenten die we nu ook al hebben zie je gewoon terugkomen, in iets wat gewijzigde vorm, wat gemodelleerd. Heel veel wijzigingen die je nu ook al ziet, die stonden misschien toch al op stapel van aanpassingen van de huidige wetgeving. Dus ik denk dat het wel een goede ontwikkeling is, om alles een keer goed tegen licht te houden en bij elkaar te zetten. Alleen of alles nou helemaal anders wordt, daar heb ik een beetje mijn twijfels bij, maar de AMvB's zullen daar meer uitsluitsel over geven. Of er het daadwerkelijk echte veranderingen zijn of niet, maar vooralsnog, ja ik sta er dus niet negatief tegenover maar ik verwacht er ook niet heel veel van.

Dus u vindt het goed dat alle losse wetten naast elkaar wordt gehouden en dat hier een beetje overeenstemming in gaat komen?

Ja, het is natuurlijk ook een beetje een lappen deken geworden dat omgevingsrecht, er zijn heel veel ontwikkelingen geweest in de afgelopen 10 jaar, op milieu, ruimtelijke ordening met de Wet ruimtelijke ordening 2008, de Waterwet, geïntegreerde waterwetten. Dus ja, er is heel veel ontwikkeld de afgelopen jaren. Dat is allemaal een beetje langs elkaar heen gebeurd en als ik heel eerlijk ben. Toen ik mijn proefschrift schreef had je nog het ministerie van V&W en VROM en ja die wetgeving liep destijds ook lang elkaar, parallel, en de afstemming daartussen is denk ik niet altijd optimaal geweest. En daarom denk ik ook dat er een aantal haken en ogen zitten, en nu komen we aan bij het onderwerp waar we het eigenlijk over gaan hebben, dat er dus een aantal weeffouten zitten, denk ik, in die wet. In de afstemming tussen de Wet ruimtelijke ordening en de Waterwet. Met name als het gaat over het projectplan, bevoegdheid van het waterschap, die terzijde wordt geschoven als er een inpassingsplan wordt vastgesteld. Ik denk nog steeds dat dat een regeling is die niet deugt. Maar dat is een voorbeeld en er zijn meerdere voorbeelden. Ik vind het wel goed dat je weer een keer naar het geheel kijkt. Dat je..

Het op elkaar afstemt.

Ja, en het maakt nu ook uit dat er een ministerie is natuurlijk, I&M. Dat geeft toch meer een integraal beeld denk ik. Wat wel weer raar is dan, dat natuur zit bij EZ. Dat dat er dan weer buitengehouden wordt. Zo zie je dat die indeling van de ministeries relevant is voor wetgeving. Het is ook wel weer de bedoeling dat het ook weer netjes in de Omgevingswet komt maar je ziet dat het toch weer een afzonderlijk traject is. En het gevaar bestaat dan dat die afstemming dus niet optimaal is en dat je dus allerlei weeffoutjes krijgt. En als die sowieso met de Omgevingswet worden verholpen dan zou dat al een mooie gelegenheid zijn om dat te doen natuurlijk. En als we nog wat verdere stappen kunnen zetten, dingen bij elkaar kunnen zetten die bij elkaar horen. He, dus gedoogplichten bijvoorbeeld, die heb je overal in het omgevingsrecht, nou die zetten we nu in één hoofdstuk. Dus het wordt wat dat je er ook systematischer naar kan kijken. En misschien verschillen die er zijn, die niet te rechtvaardigen zijn, dat je daar eens goed over nadenkt hoe moeten we dit dan wel gewoon

goed gaan regelen. Ik bedoel doen we het op die manier of doen we het op die manier. En ik denk dat het dus wel een mooie kans is om dingen beter op elkaar af te stemmen, te harmoniseren, en wellicht te integreren, maar het is meer het ambitie niveau dat is uitgesproken waarvan ik dacht: ja maar dit ga je dus niet bereiken. En ik geloof ook wel dat ze dat ambitieniveau wel enigszins hebben teruggeschroefd. Maar ik zie dus wel kansen maar het ambitieniveau, waar oorspronkelijk op is ingezet, dat is naar mijn mening te hoog.

Maar valt dit ambitieniveau ooit nog wel te bereiken of is dit nooit te bereiken?

Deels zal dat misschien wel ooit te bereiken zijn maar deels ook niet. En als het gaat over de integratie van toezichtskaders bijvoorbeeld, denk ik dat het nooit te bereiken zal zijn. Tenzij je opgeeft dat één belang, dat je dat laat opgaan in een ander belang. Dus dat je niet meer specifiek iets voor water regelt, niet meer specifiek iets voor natuur regelt, niet meer specifiek iets voor geluid, wonen, als dat dan opgaat in de algemene afweging van de fysieke leefomgeving, ja dan is de kans dat dat belang natuurlijk vertroebeld en verwaterd is groot. Dus het kan wel maar dan moet je zeggen: we vinden het niet meer zo belangrijk dat we daar specifieke normen voor stellen, dat we daar specifieke vergunningen voor vragen of toestemming. Dat is ook deels een politieke vraag, gaan we de dingen die we nu willen beschermen, beschermen. Dat is ook de insteek van de Omgevingswet dat de bescherming in ieder geval niet naar beneden gaat maar dat betekent dus dat je die belangen op hetzelfde niveau in de Omgevingswet wil beschermen als dat ze nu worden beschermd. Dat impliceert dus dat je daar dan ook specifieke toestemmingen of specifieke normen voor stelt ook in de Omgevingswet. En dat inderdaad dat staat haaks op gooi het allemaal op één hoop en roer een keer en we zien wel wat eruit komt. Dit geeft denk ik wel een beetje een idee hoe ik over de Omgevingswet denk.

Bij het projectbesluit is het zo dat het dagelijks bestuur bevoegd gaat zijn om projectbesluiten vast te stellen. Ziet u daar problemen ontstaan?

Het is om een rede dat de bevoegdheid ooit aan het algemeen bestuur is toebedeeld. Als je dat door het dagelijks bestuur laat doen vind ik dat je daar een goede rede voor moet hebben. Je moet zeggen, oké we hebben het algemeen bestuur niet nodig, Dit kan zich wel oplossen in de politieke verhoudingen. Dan hebben we het niet meer over de juridische verhoudingen maar over de politieke verhouding tussen algemeen bestuur en dagelijks bestuur. Dus dat het algemeen bestuur gaat zeggen van hé jongens, we zeggen het vertrouwen in jullie op want we zijn het totaal niet eens met dit projectplan, of projectbesluit dan. Ik vind, en ik heb in de MvT daar ook niet zoveel over gelezen, dat daar wel een toelichting bij moet. Waarom je het dagelijks bestuur daarvoor bevoegd maakt. En als ik ook kijk naar de rest van het omgevingsrecht. Als we even de parallel trekken met het afwijken van een bestemmingsplan ten behoeve van een bepaald project. Daar is B&W in het beginsel bevoegd, uitzonderingen weggelaten, maar de gemeenteraad, daar het algemeen bestuur, zij hebben daar wel in beginsel een verklaring van geen bedenking bevoegdheid. En dat wil zeggen dat ze dus zo'n omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan dat ze als het gaat om de uitgebreide procedure, dat ze daar kunnen weigeren of zeggen wij hebben bedenkingen. En dan gaat het feest niet door. En die bevoegdheid zit er voor het projectbesluit nu niet in voor het algemeen bestuur. Dat zou je ook op die manier kunnen regelen eventueel

Maar dan zou dat er wel in moeten staan? Er staat nu niks over het algemeen bestuur.

Ja, daar is niets over opgemerkt. Dus je gaat dan een bevoegdheid verleggen zonder dat je daar een motivering voor geeft. Dus ik vind dat daar in ieder geval een motivering bij hoort. Waarom je dat nu anders doet. Die projectplannen, zeker als het gaat om een dijkverlegging, wel ingrijpende besluiten. En in Nederland is de traditie dat je dat soort besluiten, dat zie je ook het bestemmingsplan wordt ook vastgesteld door de gemeenteraad en dat mag ook niet worden gedelegeerd aan B&W. Die parallel doortrekkend zou ik zeggen: laat nou in ieder

geval bij die grote projecten, dus niet bij de duikertjes en de gemaaltjes en dat soort dingen maar de grote waterstaatswerken, daar moet toch wel het algemeen bestuur

Zou de bevoegdheid van het dagelijks bestuur dan niet moeten liggen bij de vergunning eigen dienst en niet bij het projectbesluit, tenzij ze hier vrijwillig voor kiezen?

Voor primaire keringen is het zo dat het bij projectbesluit moet. Daar zie je al als je bij een projectbesluit zou zeggen, bij projectbesluiten voor waterkeringen daar gaat het algemeen bestuur over. Dus dat zou je zo kunnen regelen in de wet. En dan zou je eventueel nog een delegatie bevoegdheid kunnen opnemen, zou kunnen.

Dus u vindt dat deze bevoegdheid bij het algemeen bestuur zou moeten liggen?

Ik vind met de ingrijpendheid van dit soort projecten zou ik daar wel voor zijn.

Wat zijn volgens u knelpunten uit het huidige projectplan die worden opgelost met de komst van het projectbesluit? In uw proefschrift noemt u al dat een goedkeuring van gedeputeerde staten zou moeten resulteren in een automatische goedkeuring van de gemeente.

In mijn proefschrift zeg ik een projectplan, als de projectprocedure van toepassing is moet het worden goedgekeurd door GS, en GS in mijn oordeel, sterker nog dat blijkt uit ook uit jurisprudentie, dat ze de planologische aanvaardbaarheid van een project daar ook bij moeten betrekken. Dus bij goedkeuring van het projectplan zegt GS: planologisch vinden we het ook goed. Is het ook in orde. Dan is mijn stelling dan moet de gemeente daar planologisch niks meer over gaan zitten vinden. Ja want binnen die kaders. Als de gemeente daar een parkeerplaatsje wil aanleggen en dat past binnen dat projectplan, dan moeten ze het ook wel zelf regelen tenzij een parkeerplaats verdwijnt die ergens anders terug moet komen, je moet de nadelige gevolgen beschrijven in het projectplan en meenemen. Dus GS zegt planologisch vinden wij het allemaal prima dan moet de gemeente daar niks meer van kunnen vinden vind ik. Dat is inderdaad iets wat ze hebben overgenomen, sterker nog ze zeggen niet dat de goedkeuring eigenlijk een toestemming is, ze zeggen zelfs dat het omgevingsplan moet worden aangepast. Het is dus niet alleen een gewone toestemming om er vanaf te wijken om maar effe te zeggen, maar nee ook gewoon de regels wijzigen. En daar zit wel een vraag bij mij want hoe ziet dat er dan uit? Moet het projectbesluit dan allemaal regels omschrijven die dan in een omgevingsplan terecht komen? Want dan word je projectbesluit ook deels een AMvB.

Maar dat houdt dan ook weer in dat de waterschappen rekening moeten gaan houden met ruimtelijke ordening, terwijl dit normaal niet hun taak zou moeten zijn.

Als je dijkverlegging doet, dat tussenliggende gebied, daar moet je wel iets over in je projectplan opnemen. Dus daar zou je kunnen zeggen dat schuurt aan tegen ruimtelijke ordening. Maar goed daar moet je wel ook goedkeuring van GS voor krijgen. Dus het probleem dat ik signaleer en dat signaleer jij ook, moeten we dan allemaal regels gaan vaststellen voor in dat omgevingsplan. Dat is de vraag of het waterschap daar wel het aangewezen openbaar lichaam voor is. Ik zou zeggen laat het lekker in afwijking van het omgevingsplan zijn. En hoe de gemeente dat verder invult dat is allemaal des gemeente. Eigenlijk zou ik dus nog steeds zijn voor mijn optie. Gewoon het omgevingsplan wordt opzij gezet en dan moet de gemeente dat maar in de wijziging van het omgevingsplan gaan inpassen en dan kunnen zij het op hun manier doen. Oh recreatie dan maken we een strandje maken we dit maken we dat. Ik bedoel het is niet aan het waterschap om te zeggen nou daar gaan we een recreatie strandje maken dat moet die gemeente haar ruimtelijke ordening. Het belang van het waterschap, het enige belang, is dat waterstaatswerk. Of daar een recreatiestrandje komt dat ligt bij de gemeente en niet bij het waterschap. Dat is in ieder geval hoe ik het zie en ik ben niet geheel gelukkig. Nah niet gelukkig, ik word er niet ongelukkig van maar.

U zou het anders doen?

Ja, wetsystematisch zou ik liever zien dat het een afwijking van het omgevingsplan zou zijn en dat de inpassing daarvan verder aan de gemeente wordt gelaten. Mits ze wel het projectbesluit aannemen.

Zijn er dan nog andere knelpunten die u opgelost ziet worden met de komst van het projectbesluit?

Ja, ik zie een knelpunt verdwijnen maar de oplossing er niet voor terug. Dat is de afstemmingsregeling tussen rijk en provincie die een besluit gaan nemen, door een inpassingsplan. Straks bestaat dit ook niet meer trouwens. Maar stel nu dat ze een projectbesluit gaan nemen en dat projectbesluit is een groot project en daar zitten waterstaatswerken in en daar zitten ook ruimtelijke ontwikkelingen in die ze ook planologisch mogelijk willen maken. Hoe gaat dat nu? Inpassingsplan, waterschap wordt aan de kant gezet, artikel 5.4 lid 6 Waterwet. Ik denk dat dit op een fout berust. Ik denk dat die afstemmingsregeling gewoon niet deugt. Ik vind dat het waterschap gewoon wel degelijk een projectplanbevoegdheid zou moeten hebben. Ook als er een inpassingsplan wordt vastgesteld. Wat je wil en dat is ook het oorspronkelijke doel, je wil niet dat de coördinatieregeling van de Waterwet van toepassing is en dat op grond van de Wro, daar zit ook een coördinatieregeling in die je van toepassing kan verklaren bij een inpassingsplan of bij het afwijken van een bestemmingsplan. Minister en GS kunnen dat ook doen. Je wil niet dat als de Wro coördinatie van toepassing wordt verklaard, dat tegelijkertijd de coördinatieregeling van de Waterwet van toepassing is, dat kan niet. Voor één project twee coördinatieregelingen dat kan niet. En dat was ook het oorspronkelijke doel van die afstemmingsregeling. Maar nu wordt gezegd een inpassingsplan zorgt ervoor dat een projectplan eruit vliegt. Maar wat nu als ik als provincie geen inpassingsplan vaststel maar een omgevingsvergunning verleen voor een project om af te wijken van het bestemmingsplan. Dat kan ook dat staat in de BOR en ik verklaar de coördinatieregeling van toepassing als provincie. Moet ik dan een projectplan vaststellen als waterschap en als de provincie dan de coördinatieregeling van toepassing verklaard heb je alsnog twee coördinatieregelingen. Dus die mogelijkheid bestaat nog steeds en wetsystematisch denk ik dan: dit klopt gewoon niet. Je wil niet die twee coördinatieregelingen te gelijke tijd. Je kunt prima een inpassingsplan vaststellen en het waterschap gewoon voor die waterkering een projectplan vaststellen. En sterker nog je zou dat projectplan ook laten meelopen in de coördinatieregeling van de Wro als je zou willen. Wat je dan niet moet doen is die coördinatieregeling van de Waterwet van toepassing verklaren. Dan heb je die twee coördinatieregelingen niet. Het is een best ingewikkeld verhaal.

Het komt dus neer op dat je niet de twee coördinatieregelingen naast elkaar wil hebben?

Precies, en ik vind het dus raar dat een provincie kan zeggen, nou provinciaal belang dus weg waterschap. De rechter toetst hierin ook oh de provincie zegt provinciaal belang dan is het provinciaal belang. Hiermee kun je dus gewoon het projectplan bevoegdheid bij het waterschap weghalen. Ik vind dat ook strijdig met de bevoegdheidsverdelingen en de verantwoordelijkheidsverdelingen in Nederland.

Dat een provincie zomaar kan zeggen met een beroep op ruimtelijke ordening weg waterschap.

Ja, dat waterschap hebben we juist in het leven geroepen om die waterkeringen op peil te houden en in stand te houden en eventueel te verleggen of aan te passen. Dat kan niet door een simpel inpassingsplan vind ik terzijde worden geschoven. Het waterschap doet nog steeds aan de vergunningverlening maar dan zit je dus niet aan het stuur. Dan volg je want je moet de aanvraag voor de aanpassing van het waterstaatswerk wat dus met het inpassingsplan gebeurt. En je kunt niet zelf een ontwerp maken.

En als de aanvraag goedgekeurd kan worden moet de vergunning verleend worden.

Ja, dan moet ie verleend worden. In die zin denk ik ook dat de regeling strijdig is met het decentralisatie beginsel. Waar we de waterschappen juist de bevoegdheid hebben gegeven om zorg te dragen voor die waterkeringen.

Dus eigenlijk wilt u dat deze “sluiproute” van de provincie verdwijnt?

Ja, deze afstemming verdwijnt dus, dat vind ik positief, alleen wat nu als een provincie een projectbesluit vaststelt waar waterstaatswerken inzitten dan moet het waterschap een projectbesluit opstellen, ervan uitgaande dat het een primaire kering betreft anders is er de keuze voor een vergunning, dus het waterschap wil een primaire waterkering verleggen en de provincie een gebied ontwikkelen. En dat is allemaal hetzelfde gebied. Dan gaat de provincie dus een projectbesluit nemen en het waterschap neemt ook een projectbesluit. En de vraag is dan hoe deze twee besluiten zich dan tegenover elkaar verhouden. Kan in zo'n provinciaal projectbesluit dan ook de waterkering worden meegenomen? Of moet je zeggen de provincie kan projectbesluiten nemen maar niet voor waterkeringen. Want dat doet het waterschap. Die laatste optie zou mij het meest logisch lijken. Alleen ik zie daar niks over in de MvT of de wetgeving zelf. Wat de verhouding nou is tussen die twee projectbesluiten. Dat is een beetje mijn punt. Kijk als de bedoeling is als het een primaire waterkering is dan moet het waterschap altijd een, voor zover het waterschap beheerder is, een projectbesluit vaststellen. En dan kan de provincie dat dus niet. Dan ben ik daarvoor maar dan heb je dus twee projectbesluiten. En de vraag is dan, oké dan heb je dus die coördinatieregeling, dan heb je dus wel twee besluitvormingsprocedures. En de vraag is dan zou je niet dat projectbesluit van het waterschap, niet samen kunnen laten lopen met het projectbesluit van de provincie, ook voor burgers fijner. Zo hoeven ze niet twee procedures te volgen.

Dus zodat de rechtsbescherming van de burgers ook gelijk loopt?

Ja precies. Dat je wel een coördinatieregeling hebt maar dat je wel twee besluiten hebt. Dat zou mijn oplossing zijn dan. Want ik kan me wel voorstellen dat je niet twee losse besluitvormingsprocedures wil hebben want die dingen hebben natuurlijk ook weer met elkaar te maken. Dat project hangt feitelijk ook samen want je wil een gebied ontwikkelen en daar zit toevallig een primaire waterkering in. Nou oké dat is prima, feitelijk hangt het samen, alleen juridisch gaat het waterschap daar over in mijn ogen. De rest daar kan de provincie best wat van vinden, alleen dan moet je dus recht doen aan de verantwoordelijkheid van het waterschap. Die moet dus een zelfstandig projectbesluit opstellen. Daar moet de provincie ook rekening mee houden. Dus als het waterschap meer ruimte nodig heeft dan moet de provincie daar hun plan op aanpassen. Tenzij de provincie dat hebben jullie helemaal niet nodig want dat is niet in het kader van jullie taak niet nodig. Dan krijgt de provincie ook wel bevoegdheid om het waterschap weer in te tomen. Maar in principe zou ik zeggen, de provincie moet het ook wel goedkeuren dus in die zin hebben ze ook wel een bevoegdheid om invloed uit te oefenen. Maar dat is iets anders dan dat de provincie zelf het besluit neemt. Dat is wat mij nu stoort in 5.4.

Waar ziet u eventuele knelpunten ontstaan met de vervanging van het projectplan door het projectbesluit?

Een onduidelijkheid hoe die verhouding is tussen de hoge regelgeving, over die regels waar we het over gehad hebben. En gaat het waterschap dan regels stellen die eigenlijk de gemeente normaal gesproken stelt. Dat zijn de twee punten die we besproken hebben ook ofwel de mogelijke tekortkomingen (onduidelijkheden) van deze nieuwe regelgeving. En ook wel, hebben we het ook over gehad, de bevoegdheid bij algemeen bestuur en dagelijks bestuur. Dat zijn denk ik de punten die ik nu zo even voor me zie. Alleen die AMvB's moeten ook nog komen. Daar kan ook nog allerlei ellende inzitten.

Verwacht u daar nu al knelpunten in?

Je weet het niet. Zo'n wetsvoorstel, en dit is een wetsvoorstel, er kunnen nog allerlei veranderingen plaatsvinden natuurlijk, maar in zo'n AMvB kunnen nog allerlei nadere dingen worden geregeld. Dat is altijd een beetje de slag om de arm. Dus ik ja, hoe ik er nu tegen aan kijk, als ik puur naar het wetsvoorstel kijk, zijn dit denk ik wel de belangrijkste dingen die ik nu zie.

Wat is uw gedachte over de facultatieve voorkeursbeslissing? Zou dit niet verplicht moeten worden wanneer een projectbesluit verplicht is en alleen facultatief als een beheerder zelf voor een projectbesluit kiest in plaats van een vergunning eigen dienst?

Dus eigenlijk als het een primaire kering betreft de voorkeursbeslissing verplichten. Bij AMvB wordt nog nader bepaald wanneer een voorkeursbeslissing verplicht wordt. Dit kan dus nog bepaald worden bij primaire keringen. Daarom die slagen om de arm. Je weet het nog niet. Ik zou zeggen dan moet je bij primaire keringen de voorkeursbeslissing verplichten. Het is een ingrijpende beslissing met nogal wat voeten in de aarde. Kijk bij een duikertje of een gemaaltje kun je nog zeggen, die Elverding aanpak is onzin. Maar als het om zo'n primaire kering gaat dan zijn daar vaak heel veel belangen bij betrokken en is het een ingrijpende beslissing. Dus ik zou me zomaar kunnen voorstellen dat die Elverding aanpak in de AMvB van toepassing wordt verklaard op projectbesluiten voor de aanleg of wijziging van primaire waterkeringen. Maar goed dat weten we dus nog niet en dat geeft ook mooi aan welk probleem ik zie met de Omgevingswet, ik weet het niet. Het kan alle kanten op. Soms wordt er helemaal niks mee gedaan met zo'n bevoegdheid om bij AMvB dingen te regelen en soms juist heel veel. Je weet het gewoon niet. Het kan in ieder geval bij een besluit van het waterschap zelf. Dus het is facultatief sowieso. Of het verplicht is moeten we dus nog afwachten. Het zou verstandig zijn denk ik.

Wanneer is er sprake van een uitvoerbaar projectbesluit? Er bestaat de mogelijkheid om later een projectbesluit aan te vullen met vergunningen maar tot hoever kan dit?

Bedoel je dat vergunningen buiten de coördinatieregelingen kunnen worden gehouden?

Ja, GS moet het projectbesluit goedkeuren. Maar er kan in het besluit staan dat deze nog later wordt aangevuld met vergunningen.

Een rechter, dat zie je nu ook al in jurisprudentie, als het een wezenlijk ander project wordt zal er opnieuw getoetst moeten worden, zo simpel is het. Dan kun je niet zeggen we stellen een projectplan op en laten het keuren en dan gaan we er een heel ander project van maken. Dat kan niet. Dan omzeil je die goedkeuring en daar zal een rechter nooit mee akkoord gaan. Dus op kleine punten zou het wel kunnen denk ik maar dan is natuurlijk de vraag wanneer is het daadwerkelijk ingrijpend dat, of wanneer spreek je van een wijziging van het project. Dat is afhankelijk van de omstandigheden van het geval denk ik en daar kun je niet een algemeen, dat is al vaak zo in het omgevingsrecht en überhaupt in het recht, dat het afhankelijk is van het geval. En hoe de rechters daar mee omgaan weten we nog niet. We weten wel dat in jurisprudentie nu staat dat als je een heel ander plan ervan maakt, als je het wezenlijk wijzigt, dan moet je het opnieuw laten goedkeuren. Dat zagen we bij bestemmingsplannen vroeger, toen deze moesten worden gekeurd ook. Wezenlijke wijzigingen daar zal opnieuw goedkeuring voor moeten worden gevraagd. Als je dat niet doet gaat er een streep door je projectplan en wordt er gezegd dit is een ander projectplan en dat is niet goedgekeurd. In mijn beleving. Daar verwacht ik niet hele grote problemen. Die vragen kom je nu ook al tegen in de jurisprudentie. Als je twijfelt, kan je altijd een stempel halen bij GS. Dan ben je safe.

Is het theoretisch mogelijk om mondeling een projectplan vast te stellen? Projectplannen zijn immers vormvrij. Of moet een projectplan altijd worden gezien als een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Awb?

Het is een besluit in de zin van de Awb en daarom staat er rechtsbescherming tegenover. Als je in de definitie van het besluitbegrip kijkt staat daar de eis van schriftelijk. De vrijheid ziet meer op de inhoud. De eis schriftelijk is er, anders zou je er ook geen bestuursrechtelijke rechtsbescherming tegen hebben. Het staat in de MvT. Het is een verplichting om het te doen. Er wordt een rechtsgevolg in het leven geroepen namelijk als je dit gaat doen moet je een projectplan vaststellen. Je kunt alleen maar een waterstaatswerk wijzigen als je een projectplan vaststelt. En op die manier is het dus als je het zonder projectplan doet onrechtmatig. Want je moet een projectbesluit vaststellen. Omdat het zonder niet kan, en dat geeft dus het rechtsgevolg. Het projectplan geeft het waterschap de bevoegdheid om het waterstaatswerk te wijzigen. En daarom is het dus ook een besluit.

Bijlage U: Contact jurist provincie Noord-Brabant

1 mei 2015

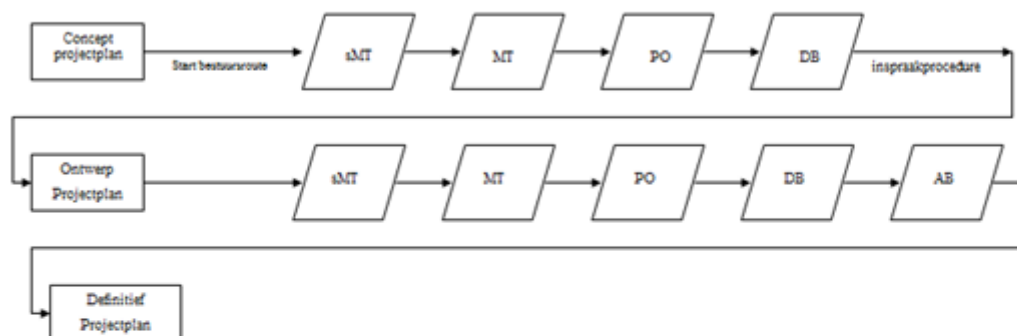
Hoi Lizzy,

Zowel de verplichting als de bevoegdheid voor een projectplan komt te vervallen: de 'RO-procedure' 'overrulet' het projectplan. Bij de Overdiepse Polder is het projectplan ook alleen maar als bijlage, zonder juridische status, bij het provinciaal inpassingsplan gevoegd.

Met vriendelijke groet,

Bijlage V: Voorbereiding projectplan intern

Totstandkomingsproces definitief projectplan

Aan het schrijven van een concept projectplan werken mee:

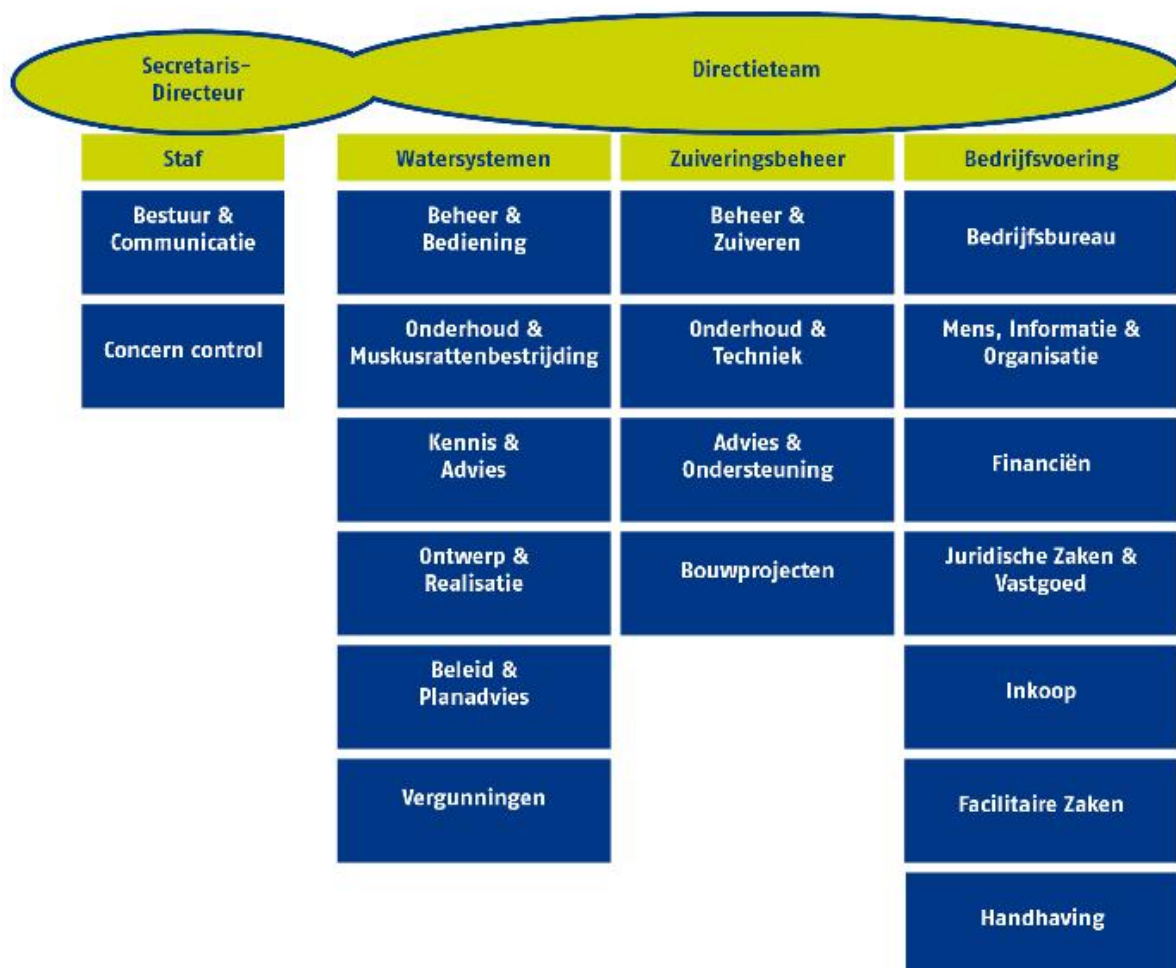
- Ontwerp en realisatie (Projectleiding)
- Kennis en advies (inhoud en monitoring)
- Beheer en Onderhoud (B&O plan)
- Plantoetsing en vergunningen (vereisten waterwet en keur en relatiebeheer gemeenten)

Bijlage W: Rolverdeling projectplan afdelingen waterschap Brabantse Delta

Er zijn verschillende afdelingen op de één of andere manier betrokken bij projectplannen. Hieronder zijn de meest relevante afdelingen opgenomen, met een kort omschrijving van de rol die de afdeling kan hebben bij projectplannen.

- Ontwerp en Realisatie: opsteller van projectplannen voor projecten van of namens het waterschap, projectleiding.
- Bediening en beheer: initiator van maatregelen waarvoor een projectplan nodig kan zijn, bijvoorbeeld dijkverbeteringen, de bouw van een gemaal.
- Onderhoud: initiator van maatregelen waarvoor een projectplan nodig kan zijn, bijvoorbeeld het aanleggen van schouwpadduikers. Geeft tevens inhoudelijk inbreng wat betreft onderhoudsaspecten bij projectplannen van andere afdelingen.
- Vergunningverlening en Plantoetsing: levert inbreng voor het projectplan door het aangeven van randvoorwaarden op basis van (o.a.) de beleidsregel Toepassing Waterwet en keur. Tevens van belang voor het relatiebeheer met gemeenten.
- Kennis en Advies: levert inhoudelijke advies voor projectplannen, zoals hydrologische of ecologische onderbouwingen en verzorgd de monitoring (waar dat van toepassing is).
- Juridische Zaken: levert juridische kennis en adviezen.
- Beleid: geeft beleidskaders aan, maar is ook verantwoordelijk voor de verankering van de projectplannen in leggers en (indien van toepassing) peilbesluiten.
- Geo-informatie: opnemen van de projectplannen in de geodatasystemen.

Bijlage X: Organogram waterschap Brabantse Delta

Bijlage Y: Gespreksverslag jurist Amer-Donge (13 april 2015)

Artikel 5.4 Wtw is de normale situatie. 5.5 Wtw is alweer een uitzonderingssituatie. 5.5 Wtw is een artikel dat komt uit de Wwk en die wet gold met name voor primaire keringen. Als je primaire keringen wil aanleggen/wijzigingen had je een bijzondere procedure. Die bijzondere procedure hebben ze in de waterwet laten terugkomen in artikel 5.5 Wtw. Aan 5.5 is bijzonder dat de Gedeputeerde Staten de rol hebben om het goed te keuren. En dat is ook het belangrijkste verschil met 5.4 Wtw. De coördinatie van alle benodigde procedures. Maar je hebt wel gewoon een projectplan nodig. Dat is anders als bij 5.4 lid 6 waar je een inpassingsplan voor nodig hebt. Bij 5.5 heb je nog een projectplan nodig alleen moet deze goedgekeurd en gecoördineerd worden.

Probeert de provincie invloed uit te oefenen op de inhoud van een projectplan?

Nee, de betrokkenheid van de provincie is er omdat het zo'n omvangrijk werk is dat het ook gevolgen kan hebben voor de ruimtelijke inpassing. Waterschappen gaan niet over ruimtelijke ordening. Provincies wel. Dus als zij hun goedkeuring geven, dan zeggen zij daarmee dat het project ook vanuit de ruimtelijke ordening goedgekeurd is. Maar het raakt de ruimtelijke ordening niet dermate dat we daarvoor een inpassingsplan nodig hebben. Een inpassingsplan heb je als er meerdere gemeenten nodig zijn om je werk planologisch in te passen

Als er een inpassingsplan gekozen wordt vinden ze de gevolgen voor de ruimtelijke ordening belangrijker als de gevolgen voor het watersysteem.

Wat is ruimtelijke ordening eigenlijk?

Alles wat ruimtelijk relevant is en mogelijk maken. Ruimtelijke ordening is 'iets' mogelijk maken. Je moet niets met RO. In een bestemmingsplan staat alleen wat er mogelijk is er staat nergens dat er iets moet. Als je een huis bouwt, heb je daarvoor een omgevingsvergunning nodig, maar het moet mogelijk gemaakt zijn in het bestemmingsplan. Bij Overdiep is het zo dat in het inpassingsplan de maatregelen mogelijk gemaakt worden. Blijkbaar vinden ze dat op dat moment belangrijker dan de zaken die geregeld worden in een projectplan.

Wat is er gebeurd bij Amer-Donge?

Projectplan Amer-Donge is eigenlijk een projectplan zoals ieder projectplan. De opbouw is hetzelfde. Het verschil zit hem vooral in de betrokkenheid van het Rijk (programmadiirectie Ruimte voor de Rivier). Die zaten overal bovenop. Ze wilden alles weten en voorkomen dat er dingen fout zouden gaan. Ze hebben zich niet zozeer met de inhoud bemoeit, maar meer met de processen. Zijn alle benodigde vergunningen wel in beeld? Er is een risicosessie geweest. Daarin ga je kijken wat er allemaal fout kan gaan. Hierin roept iedereen wat en vervolgens ga je ervoor zorgen dat de kans dat dat gebeurd zo klein mogelijk is. Het Rijk zorgt ervoor dat er zo'n bijeenkomst komt. De uitkomsten worden vastgesteld en vervolgens weer naar de programmadiirectie toegestuurd. Het Rijk wilde vooral dat het project succesvol zou verlopen. De inhoud van het project zelf, de primaire waterkering, zijn zij voornamelijk buiten gebleven. Dat heeft het waterschap zelf gedaan.

Zijn er dingen fout gegaan?

Nee, alles is goed gegaan en dat komt vooral doordat het een project is van kleine omvang.

Dat is belangrijk. En ook doordat er steeds een jurist bij aanwezig was. Op een actieve manier, in een rol die wij normaal gesproken niet waar kunnen maken. Want als we dat bij elk project zouden doen, dan zouden we hier met veel meer juristen moeten zitten. Dat kan niet. Maar als je het echt zou willen borgen, zou je het zo moeten doen.

Er is nu een Hoogwaterbeschermingsprogramma. De eerste is geweest, de tweede loopt nu en de derde gaat binnenkort lopen. Er wordt dan gekeken naar in hoeverre de primaire keringen op orde zijn. Vervolgens ga je een prioriteiten stellen. In ons gebied is er één primaire kering waar wat aan moet gebeuren op korte termijn. Ik heb geprobeerd mezelf erin te werken, zodat er een jurist aanwezig is, vooral om ervoor te zorgen dat we op tijd met elkaar aan tafel zitten. Dat er juridisch componenten zijn.

Welke aspecten moet het jurist bovenop zitten?

Het toverwoord is 'juridisch ontzorgen'. Dat betekent dat een jurist in beeld moet hebben wat er allemaal nodig is (MER/welke vergunningen nodig/welke procedures zijn er nodig/schadevergoeding/nadeelcompensatie/aanbesteding). Alle juridische takken van sport moet je in beeld hebben en vervolgens moet er ook iets mee gebeuren. Dat ermee gebeuren is niet aan diezelfde jurist. De jurist moet er op toezien dat het gebeurt. Dus het in kaart brengen en er op toezien. Dat kan d.m.v. inhuur een bureau of hetzelfde doen, maar iemand moet ervoor zorgen dat het gebeurt. Bij Amer-Donghe heb ik dat gedaan, maar ben ik waarschijnlijk ook te veel op de stoel van de invuller gaan zitten. Op de uitvoering. Dat je voor elke vergunning met iedereen in gesprek gaat. Dat moet je niet doen. Dat is te veel. Juridisch ontzorgen is voldoende.

Wat is de rol dan geweest van de provincie?

Goedkeuring. Het project moet passen binnen de kaders die de provincie heeft gesteld. Tevens zijn ze er voor de coördinatie van de uitvoeringsbesluiten. Coördinatie wil zeggen dat alle besluiten tegelijkertijd ter inzage worden gelegd en bekendgemaakt worden. Dat zijn de twee rollen van de provincie. Coördineren is een soort samenspel. Dit is bij Amer-Donghe geen probleem geweest. Je kan je voorstellen dat gemeentes dwars gaan liggen en dan heb je als provincie een probleem. Maar dan heb je als provincie een doorzettingsmacht, maar die wordt naar mijn weten nauwelijks ingezet. De juridische mogelijkheid hebben ze zelf.

Was Amer-Donghe mogelijk volgens de bestaande bestemmingsplannen?

Nee. Het bestemmingsplan moest aangepast worden en daar is de meeste energie in gaan zitten. Inhoudelijk was het niet spannend, maar het probleem zat hem in de onenigheid tussen het college van B&W en de gemeenteraad van de gemeente. Normaal zou het college besluiten over de aanpassing van een bestemmingsplan, maar ze hebben daarvoor een verklaring van geen bezwaar van de gemeenteraad nodig. Normaal gesproken is dat onder voorwaarden geen probleem. Maar intern was er een probleem. De raad vertrouwde het college niet. En dat kostte veel tijd, maar dat had met het project zelf niet veel te maken.

Was het projectplan voor de aannemer duidelijk genoeg zodat hij meteen met de uitvoering kon starten?

Ja. Ik ben betrokken geweest tot het vaststellen van het projectplan en daarna gaat de uitvoeringsfase in met de aanbesteding van het project. Dat gebeurt pas daarna, dat is uitvoering. Voor zover ik weet is dat goed gegaan. Tijdens de uitvoering kan er van alles gebeuren, maar als daarbij een jurist betrokken wordt kan er vrij weinig fout gaan. Juist in de fase daarvoor valt de winst te halen. In de voorfase alles goed regelen.

Zijn er ook vergunningen op grond van de Keur verleend?

Het is bij een projectplan de bedoeling dat deze duidelijk genoeg is en genoeg inzicht geeft in de maatregelen dat daarvoor geen aparte keurvergunningen meer nodig zijn. Een vergunning naast het projectplan hoort eigenlijk niet voor te komen.

Wat er bij Volkerak-Zoommeer is gebeurd is een heel raar proces geweest. Grote projecten zijn vaak heel snel heel onduidelijk. Amer-Donge is een relatief klein project en daar was alles dan ook duidelijk. Bij zo'n groot project van het Rijk en het is iets wat je nog nooit gedaan hebt (een Rip) dan is het heel erg zoeken naar wat je rol is. Dat we voor Amer-Donge een projectplan mochten vaststellen kwam bij ons ook meer als een verrassing. Hé dit mogen we opeens zelf weer doen. Bij Volkerak-Zoommeer gebeurde er van alles, maar wat er precies gebeurde wist niemand. Er werden overeenkomsten gesloten waarbij je je afvroeg moet dat niet publiekrechtelijk geschieden etc. Het is raar dat het waterschap een plan moest uitvoeren die helemaal niet van ons was. De bestuursovereenkomst is eigenlijk de enige handvaten die wij hebben, dat is namelijk een overeenkomst. Daarmee hebben we macht, want wij bepalen of we hem tekenen of niet.

Bij Amer-Donge is er ook een bestuursovereenkomst getekend maar daarin stond gewoon: waterschap jullie gaan een projectplan vaststellen, wij financieren. Dat was niet zo'n probleem. Het blijft opmerkelijk dat als er sprake is van een klein project alles tot in de puntjes geregeld is, maar wanneer er sprake is van een groot project het overzicht volledig kwijt is.

Artikel 5.4 lid 6 Wtw komt naar mijn weten overigens niet meer terug in de Ow. Blijkbaar vinden ze op het ministerie de bepaling ook merkwaardig.

Bijlage Z: Goedkeuringsbesluit projectplan Amer-Donge

STAATSCOURANT

Nr. 23418

15 november

2012

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Goedkeuring projectplan dijkversterking Amer – Donge te Geertruidenberg (Waterwet), Noord-Brabant

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 28 september 2012 van het bestuur van waterschap Brabantse Delta het verzoek ontvangen tot goedkeuring van het projectplan voor de dijkversterking Amer - Donge te Geertruidenberg. Gedeputeerde Staten maken bekend dat zij in het kader van de projectprocedure waterstaatswerken het projectplan hebben goedgekeurd op grond van artikel 5.7 van de Waterwet.

Projectplan

Waterschap Brabantse Delta is van plan om de primaire waterkering ter plaatse van de weg Keizersveer en langs het Oude Maasje te Raamsdonksveer te verbeteren. Het dijkvak ligt aan de linkeroever van de Bergsche Maas en het Oude Maasje. De totale lengte van het te verbeteren traject bedraagt ca 900 meter. Het dijkvak voldoet niet aan de vereiste hoogte. De verbetering bestaat hoofdzakelijk uit een versterking van de dijk aan de polderzijde. Overeenkomstig de Waterwet heeft het algemeen bestuur van waterschap Brabantse Delta voor deze dijkverbetering een projectplan vastgesteld. In het projectplan zijn de te treffen maatregelen opgenomen.

Overige besluiten: vergunningen en ontheffingen

Om de maatregelen uit te kunnen voeren heeft het waterschap een vergunning en ontheffing aangevraagd. Hierop hebben de betreffende bevoegde gezagen de volgende besluiten genomen:

- Door het college van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg is een omgevingsvergunning verleend met toestemming voor het afwijken van het bestemmingsplan;
- Door de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie is besloten de aanvraag voor een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet af te wijzen, dit betekent dat het is toegestaan om onder voorwaarden de werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren.

Stukken inzien

Het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten en het projectplan met de overige besluiten en overige stukken liggen vanaf 16 november 2012 tot en met 4 januari 2013 ter inzage op de volgende locaties:

- in de gemeentewinkel van Geertruidenberg, Vrijheidstraat 2 te Raamsdonksveer van maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 13.00 uur en op woensdag van 14.00 tot 17.00 uur. Voor andere tijdstippen alleen na telefonische afspraak (0162-140162);
- bij het dienstenplein van het provinciehuis, Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch van maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur;
- op het kantoor van het waterschap Brabantse Delta, Bouvignelaan 5 te Breda van maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 16.00 uur.

Vanaf het moment van terinzagelegging zijn de stukken te bekijken op de internetsites:

www.brabant.nl/terinzage

www.brabantsedelta.nl

Beroep

Tegen het goedkeuringsbesluit en de omgevingsvergunning kan beroep worden ingesteld door belanghebbenden die:

- zienswijzen naar voren hebben gebracht bij het ontwerp-projectplan en ontwerp-omgevingsvergunning;
- het oneens zijn met wijzigingen die ten opzichte van de ontwerpen zijn aangebracht
- redelijkerwijs niet kan worden verweten geen zienswijzen naar voren te hebben gebracht over het ontwerp-projectplan of ontwerp-omgevingsvergunning.

Beroep kan tot en met 4 januari 2013 worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA in Den Haag. Het beroepschrift moet uw naam en adres bevatten, duidelijk maken tegen welk besluit u beroep instelt en gemotiveerd worden, ondertekend zijn en voorzien zijn van een datum. Indien spoed dit vereist, kan een voorlopige voorziening worden gevraagd. Dit verzoek moet worden gericht aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Crisis- en herstelwet

Op het projectplan van het waterschap is de Crisis- en herstelwet van. Dit betekent onder meer dat de belanghebbende die beroep instelt tegen het goedkeuringsbesluit in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het besluit. Na afloop van de termijn kunnen geen (aanvullende) beroepsgronden meer worden aangevoerd. Wij verzoeken belanghebbenden in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over het goedkeuringsbesluit kunt u contact opnemen met de heer J.W. Sonnevijlle of de heer C. Emmen van de provincie Noord-Brabant (073) 680 80 91 / 681 28 06 en m.b.t. de inhoud van het projectplan met de heer C.P.M. Verbart van waterschap Brabantse Delta (076) 564 13 23.

's-Hertogenbosch, 15 november 2012.